

december 1996, letnik 45, številka 10

NAŠA LUČ

mesečnik za slovence na tujem

**Prinašam vam veselo sporočilo,
ki bo vzradovalo vse ljudi.
Danes se vam je rodil,
v Davidovem mestu
Zveličar,
ki je Kristus Gospod.**

(Lk 2,10b – 11)

*Blagoslovljen
božič!*

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SLO-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša Luč

Poljanska c. 2, 1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1/II, 1000 Ljubljana,

tel. 061/131-62-02

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	1.500 SIT
Avstrija	200 ATS
Anglija	11 GBP
Belgija	690 BEC
Francija	106 FRF
Italija	24.000 ITL
Nizozemska	35 NLG
Nemčija	30 DEM
Švica	27 CHF
Švedska	130 SEK
Avstralija	26 AUD
Kanada	23 CAD
ZDA	20 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun: 50101 - 603 - 401025, DRUŽINA d.o.o., s pripisom za Našo luč, devizni račun: Nova ljubljanska banka d.d.: 50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23.2.1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek. PRINTED IN SLOVENIA

Oblikovanje: TRAJANUS

Tisk: Printed in Slovenia

Naslovna fotografija: Arhiv Družine: Jaslice v Zg. Polskavi

Druga stran ovitka: Arhiv Družine: Janez Pavel II.

Tretja stran ovitka: J. Rihar: Sv. Miklavž

Četrta stran ovitka: V. Žakelj: Zimska idila

436676

Vstani - prišla je tvoja luč!

Več kot sedemsto let pred Kristusovim rojstvom je prerok Elija zaklical: "Vstani, zasij /Jeruzalem/, kajti prišla je tvoja luč.. Tema pokriva zemljo in megla ljudstva, nad teboj pa vstaja Gospod" (Iz 60, 1-2).

Šele po več stoletjih je nad Betlehemom zasijala luč in ob svetila pastirje, ko jim je angel oznanil veliko veselje, da je rojen Odrašenik.

Kljub tej luči in veselemu oznanilu je na svetu še mnogo teme tudi tam, kjer je luč že zasvetila. Evangelij nam to pojasnjuje, ko pravi, da so ljudje bolj ljubili temo kakor luč. Evangelist Janez je zapisal: "V svojo lastnino je prišla (Beseda - Jezus), a njeni je niso sprejeli" (Jn 1, 11). To se je v dvatisočletni zgodovini Cerkve mnogokrat in mnogokje ponavljalo. Ponavlja se tudi sporočilo, da je zvezda pripeljala Modre v Betlehem. Tudi danes je pri nas precej mladih, ki jih božja luč vodi po poti, katere jim starši niso pokazali, da pridejo v Betlehem in najdejo Odrašenika. Ponavlja pa se tudi drugo sporočilo, da je ista zvezda Heroda zelo vznemirila.

Božič je pred nami. Prerokova beseda nam tudi letos kliče: "Vstani, prišla je tvoja luč" - Kako bo z lučjo in temo za letošnji božič v našem narodu, v naših družinah in v naših srcih? - Naj nas ne premotijo zunanji viharji, ki bi radi ugasnili betlehemsko luč. Zgodovina krščanstva nam pripoveduje, da so bili kristjani najmočnejši in trdni v veri, kadar so bili viharji najhujši. Ne mislimo preveč na zunanje zmagoslavje. Predvsem skrbimo za to, da ne ugasne betlehemska luč v naših srcih in v naših družinah. Če bo ta luč zares močna in svetla, bo prek nas zasijala še drugim.

Pohitimo, bratje in sestre, v Betlehem, da bomo s pastirji našli Marijo, Jožefa in Dete. Prosimo za božjo luč, da se na poti ne izgubimo, ampak bomo za božič srečni in bomo še druge osrečevali z božičnim oznanilom "Slava Bogu - mir ljudem!"

Jože Kvas,
škof

Prof. dr. France M. Dolinar, zgodovinar in soavtor knjige Rožmanov proces

"V delu za Slovence je škof Rožman dobesedno izgorel"

Ali nam lahko v nekaj besedah predstavite čas, v katerem je živel škof Rožman?

Čas, v katerem je Gregorij Rožman deloval v Ljubljani, jasno deli na dve obdobji napad na Jugoslavijo 6. aprila 1941. Trideseta leta so bila v Sloveniji čas jasne diferenciacije tudi znotraj katoliškega tabora. Formalno so katoličani prek Slovenske ljudske stranke obvladovali politični prostor v Sloveniji, medsebojni notranji spori pa so ta katoliški tabor nenehno slabili. Mahničeva zahteva po delitvi duhov je znotraj katoliškega tabora rodila negativne sadove. Katoličani so se na neki način izživljali v veličastnih zunanjih manifestacijah (npr. Evharistični kongres in kongres Kristusa Kralja) in v pretirani aktivnosti na kulturnem in prosvetnem področju. Napetosti so se zaostriale, ko se je z uvedbo Katoliške akcije v Sloveniji pojavila težnja po centralističnem obvladovanju vseh področij življenja in delovanja kristjanov. Premalo odmeva pa je med slovenskimi katoličani našlo gibanje - tudi navzoče v slovenskem prostoru -, ki si je prizadevalo za oblikovanje vsakdanjega kristjanovega življenja v duhu evangelija. V to razdvojenost in pozunanjenost slovenskega katolištva so okupacija Slovenije, narodnoosvobodilni boj, komunistična revolucija in brezkompromisni protikomunizem vnesli še dodatno zmedo. Čas od leta 1941 do 1945 je razgalil nemoč protikomunističnega tabora, ki ni imel jasne vizije svoje prihodnosti. Zato tudi ni bil sposoben strniti moči proti skupnemu sovražniku in ni bil sposoben jasno razlikovati med uporom proti revoluciji in kolaboraciji z okupatorjem.

Razmere, v katerih je deloval Rožman kot škof, so bile zelo težke. Ali je po vašem današnjem poznavanju tistega časa in ozadja Rožman kot škof deloval modro in preudarno ali pa mu lahko dejansko očitamo vsaj določeno naivnost in neodločnost?

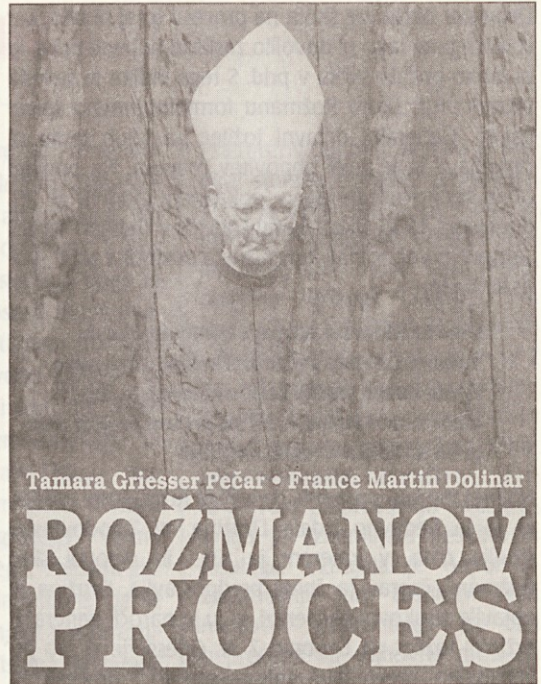
Lahko je biti pameten za nazaj in razlagati, kaj naj bi škof Rožman v času med vojno storil in česa ne. Razmere, v katere je bil postavljen, so nedvomno presegle njegove moči. V primerjavi z mariborskim škofom Ivanom Jožefom Tomažičem je bil postavljen pred izbiro, kaj naj bi bilo v času okupacije "manjše zlo". Škof Tomažič v Mariboru te izbire ni imel, zato je skrajno nepošteno izrabljati njegovo ime in ga postavljati za vzor Rožmanu, češ škof Tomažič se okupatorju ni udinjal in ni kolaboriral z njim. Takšne izjave dokazujejo popolno nepoznavanje takratnih razmer.

Italijani so se vsaj v začetku resnično pokazali kot manjše zlo - da so bili zlo, je bilo jasno tudi škofu Rožmanu. Toda pustili so duhovnike na svojih mestih

(z določeno računico seveda), dovolili so nastanitev duhovnikov, ki so jih iz njihovih župnij pregnali Nemci, tudi štajerskim duhovnikom. Slovincem v t.i. Ljubljanski pokrajini so obljubili kulturno avtonomijo. Tega ne more spremeniti dejstvo, da so večino svojih obljub pozneje prelomili. Življenje je teklo naprej in škof Rožman se kot najvišji predstavnik Cerkve v Ljubljanski pokrajini ni mogel delati, kot da okupatorja na ozemlju njegove škofije ni. Škof je bil prisiljen navezati stike z njim, če je hotel, da je dušnopastirsko delo teklo naprej, če je hotel prek Vatikana doseči nadomestilo za izgnane duhovnike na Gorenjskem in v Zasavju, če je hotel od Nemcev izgnanim duhovnikom preskrbeti dovoljenje za bivanje v Ljubljanski pokrajini, če je hotel organizirati humanitarno pomoč preganjanim, če se je hotel zavzeti za pregnancye, internirance in zapornike in še bi lahko našteval. Ali je pri tem vedno ravnal modro in preudarno? Ali mi danes v urejenih razmerah vedno ravnamo modro in preudarno? Gotovo so bile nekatere škofove odločitve zaradi izjemnih okoliščin, v katerih se je znašel, z našega današnjega vidika premalo preišljene, nekatere tudi nemodne. Nekatere pa so bile tudi posledica razcepjenosti katoliškega tabora pred drugo svetovno vojno in tudi med njo.

Čedalje bolj se zdi, da bomo kmalu lahko doživeli obnovev sodnega procesa proti škofu Rožmanu, ki je potekal leta 1946 v Ljubljani. Katere so bile takrat temeljne točke obtožnice? Kako je nato reagirala obramba in člani Cerkve na Slovenskem?

Obtožnico proti "vojnim zločincem in izdajalcem: Leonu Rupniku, Erwinu Rösenerju, Gregoriju Rožmanu, Mihi Kreku, Milku Vizjaku in Lovru Hacinu" je vojaški tožilec kapetan Marjan Vivoda predložil vojaškemu sodišču 10. avgusta 1946, sam proces pa je potekal od 21. do 30. avgusta 1946. Na tem procesu je bil škof Rožman obsojen "na odvzem prostosti s prisilnim delom za dobo 18 let, izgubo političnih in državljskih pravic za dobo 10 let po izdržani kazni ter zaplembo celotne imovine". Vrhovno sodišče jugoslovanske armade v Beogradu je obsodbo prvostopenjskega sodišča v Ljubljani v celoti potrdilo, vendar za škofa Rožmana z naslednjim dopolnilom: "Obtoženi škof Rožman se obsodi tudi na izgubo državljanstva, izguba političnih in državljskih pravic pa se mu zniža na pet let." Pri tem vrhovno sodišče ni

pojasnilo vprašanja, kakšne državljske pravice naj bi škofu Rožmanu po odvzemu državljanstva še ostale.

Ko prebiramo akte procesa in obsodbe, nas preseneča vrsta stvari. Najprej že to, da je bil proces proti civilnim osebam voden pred vojaškim sodiščem skupaj s procesom proti vojaškim osebam. Če povzamem trinajst točk obtožnice, je bil škof Rožman obtožen, "da je vodil izdajalsko dejavnost in služil okupatorju pri prizadevanju njegovega načrtnega iztrebljanja in raznarodovanja slovenskega naroda in dušenja narodnoosvobodilne vojne." S tem je postal po mnenju vojaškega tožilca in nato vojaškega sodišča ipso facto soodgovoren tudi za vojne zločine npr. generalov Rupnika in Rösenerja, ki sta bila obtožena skupaj z njim. Presenetljivo je, da sodišče tega očitka sploh ne poskuša dokazati, vendar ves čas procesa računa z njim kot z gotovim dejstvom. Škofijski ordinariat v Ljubljani je zbral vso njemu razpoložljivo dokumentacijo, ki je dokazovala škofovo nedolžnost oziroma pojasnjevala njegovo vlogo med vojno, in jo izročil Rožmanovemu branitelju po službeni dolžnosti dr. Alojziju Vrtačniku. Vendar je OZNA celotno dokumentacijo advokatu zaplenila in mu ni dovolila, da bi jo lahko pri obrambi uporabil.

Dejanske obrambe škofa na procesu torej ni bilo, ker sodišče prav tako ni dovolilo zaslišati nobene priče, ki bi lahko pričala škofu v prid. S tega vidika je seveda proces proti škofu Rožmanu formalnopravno neveljaven. Generalni državni tožilec ga kljub temu ni razveljavil in je želel obnovitev procesa. Na podlagi obeh strokovnih mnenj o "dokaznem gradivu" je 29. decembra 1955 Okrožnemu sodišču v Ljubljani izročil zahtevo po obnovitvi kazenskega postopka proti škofu Rožmanu.

Pred kratkim ste skupaj z zgodovinarico dr. Tamaro Griesser Pečar pri Družini izdali novo zgodovinsko študijo časa, v katerem je živel in deloval škof Rožman. Ali ste pri tem svojem delu prišli do kakšnih novih odkritij?

Najprej moram pojasniti, da knjiga Rožmanov proces, ki jo je nedavno izdala Družina, ni "zgodovinska študija časa, v katerem je živel in deloval škof Rožman", čeprav ta študij predpostavlja. Družina je objavila strokovni ekspertiz, ki ju je naročil generalni državni tožilec dr. Drobnič. Z dr. Griesserjevo sva prvenstveno pregledala dokumentacijo procesa in skušala ugotoviti verodostojnost predloženih dokumentov. V tej zvezi sva iskala seveda dopolnilno dokumentacijo, ki naj bi sodišču predložene dokumente oziroma obtožbe na račun škofa Rožmana potrdile ali ovrgle. Ekspertiz, vsaka pod nekoliko drugačnim vidikom, preverjata točke obtožnice, ki jih lahko povzamemo v naslednje miselne sklope: Rožman naj bi se že pred okupacijo pripravljal na sodelovanje z okupatorjem; po okupaciji naj bi se z okupatorjem v celoti solidariziral; škof Rožman naj bi v vseh svojih govorih in pismih pozival duhovnike h kolaboraciji; odobral in podpiral naj bi paravojaške in vojaške formacije slovenskega protikomunističnega tabora; odklanjal naj bi sleherni stik z vodstvom OF in CK KPS, ki sta ga vabili k sodelovanju. Pri svojem delu sva z dr. Griesserjevo postala pozorna, da na podlagi sodišču predložene dokumentacije teh obtožb ni mogoče dokazati, dopolnilni dokumenti, ki sva jih našla, pa v mnogočem v celoti zavračajo posamezne točke obtožnice.

Škof Rožman je večino svojega življenja preživel v izgnanstvu v tujini. Kako bi lahko ocenili to obdobje njegovega pastoralnega delovanja?

Po ustalitvi v ZDA leta 1948 se je škof Rožman resnično razdajal kot potujoči misijonar in škof za po

svetu raztresene Slovence, kot ga je posrečeno opisal Kolarič v 4. poglavju svoje knjige o Rožmanu (3. zvezek). V apostolskem delu za Slovence, raztresene po vsem svetu, je škof Rožman dobesedno izgorel. Na tem področju je bil resnično velik. Človek se preprosto ne more dovolj načuditi, kako je mogel v nemogočih razmerah opraviti takšno delo. Pomislimo samo na slovensko bogoslovje v Argentini, ki ga je sam vzdrževal vse do svoje smrti. Na drugi strani pa je škof Rožman do smrti iskal odgovor na vprašanje, ali je on osebno in ali je katoliška stran med drugo svetovno vojno ravnala prav.

Kako je Cerkev v Sloveniji doživljala vse te obsodbe in šikaniranja? Kakšne so bile reakcije s strani ljubljanske škofije?

Duhovščina ljubljanske škofije je 11. julija 1945 v posebni spomenici, ki so jo podpisali vsi vidni predstavniki ustanov v ljubljanski škofiji, z generalnim vikarjem Antonom Vovkom na čelu, izrazila lojalnost novi ljudski vladi v Sloveniji in Jugoslaviji. V tej spomenici je odločno in jasno obsodila sleherni zanemarjanje patriotskih dolžnosti in zavestno izdajstvo nad narodom v času druge svetovne vojne. Globoko je obžalovala, da so take in podobne napake zagrešili tudi nekateri katoličani in celo duhovniki. Nova oblast je to spomenico v celoti ignorirala, čeprav jo je Slovenski poročevalec 14. julija 1945 objavil na prvi strani. Začeli so se politični procesi proti duhovnikom, ki so bili obsojeni na hude zaporne kazni, prisilno delo, nekateri tudi na smrt. Leta 1952 so škofa Vovka v Novem mestu celo polili z bencinom in zažgali. Možnosti obrambe v tem času Katoliška cerkev v Sloveniji praktično ni imela, zdi pa se mi, da je vsa ta šikaniranja prenašala dostojanstveno. Nadškofa Jožef Pogačnik in Alojzij Šuštar sta obžalovanje nad nepravilnim ravnanjem dela katoličanov in duhovnikov v času druge svetovne vojne ponovila, vendar se zdi, da sta govorila gluhim ušesom. Nekateri preprosto ne želijo, da se je Cerkev za svoje nepravilnosti opravičila, ker jim je s tem zbila iz roke glavni očitek proti njej. Ljudje, ki še vedno uporabljajo takšna gesla, to se je zgodilo tudi v letošnjem predvolilnem boju, pač računajo s človekovim kratkim spominom.

*Pogovarjal se je
Ljubo Bekš*

Moliti

Nekaj stoletij pred izpolnitvi-
jo časov je judovski pesnik
duhovnih spevov v globoki
zamišljenosti zrl v iskanje in pri-
čakovanje svojega ljudstva. Videl
je preproste ljudi, ki so v tišini noči
ob svojih čredah strmeli v zvezd-
nato nebo, častili Gospoda, se mu
zahvaljevali in ga prosili. Njihova
molitev je bila neposredna, bila je
celovita izpoved človeškega bitja.
Sploh se niso spraševali, kako
moliti. Vse je bilo samoumevno.
Bog je tu, vidi jih, sliši jih, z njimi
je. Bil je sredica njihovega življenja.
Vsako odmikanje iz Božje nav-
zočnosti je pomenilo negotovost,
nemir, brezpotje, skrivanje in beg,
pomenilo je spodmikanje temelja
in obup ter nato nemirno iskanje
izgubljenega miru in sreče.

Nekateri so ta mir iskali v verah
sosednjih ljudstev, drugi v preda-
janju čutnosti, tretji v slasti oblast-
ništva, spet drugi v varljivi varnos-
ti za debelimi pozlačenimi stenami
palač in v polnih zakladnicah
naropanega zlata in denarja. Za
vsemi temi zunanji simboli
varnosti pa je vedno in povsod
kljuval strah pred izgubo pri-
dobljenega bogastva, oblasti in
položaja. Nekje daleč zadaj za
vsem tem pa se je vedno znova
oglašalo komaj še zaznavno
hrepenenje po nekdanjem sožitju
z Bogom. Ljudje so iskali ta svoj
izgubljeni temelj. Pri tem so se
mnogi zatekali v magične for-
mule, na oltar so postavljali "zlata
teleta". Kako neverjetna in člove-
ka nevredna zamenjava za resni-
co! Zdrav razum si skoraj ne more
predstavljati, kako je mogoče, da
je človek počenjal in da še poče-

nja takšne neumnosti. Pa vendar
tudi to skriva drobec človeške
tragike ali že kar absurdnosti. Biti
kakor Bog! Biti celo več kakor
Bog! Napraviti si svojega boga in
ga imeti v svoji posesti. In mu uka-
zovati. In ustvariti svet po svoji
podobi - po človeški podobi. In
ustvariti družbeni red po meri
človeka. Po meri katerega in
kakšnega človeka? Tistega raz-
klanega v samem sebi? Tistega
negotovega, tragičnega, vedno
znova razočaranega, žalostnega?
Tistega, ki si dela utvare, da je
lastnik nad življenjem posamezni-
ka in narodov? Tistega, ki zapira,
posiljuje, muči in ubija? Ustvariti
svet, ustvariti kapitalizem ali so-
cializem ali komunizem ali "krš-
čanstvo brez Kristusa" po neki ne-
jasni meri nekega zmedenega
sodobnega človeka-boga, je gola
in nesramna laž, je zgolj "zlato
tele", postavljeno v templje enako
tragičnih oblastnikov "nove dobe".

Psalmistov duhovni pogled je pre-
diral stoletja človeške zgodovine.
Videl je izpolnitev časov. Slišal je
prošnjo dvanajsterih učencev, naj
jih Učitelj nauči moliti. Slišal je tudi
odgovor velikega Galilejca, naj
molijo Boga kot Očeta. Kristjani so
s to molitvijo začeli dan in se z
njo zahvaljevali Bogu ob sončnem
zahodu. Molili so jo posamično in
v občestvu, jo izgovarjali ob obha-
janju evharistije, ob rojstvu in smr-
ti. S svojo preprostostjo in celovi-
tostjo je vznemirjala pesnike in
pisatelje. Vzbujala je odpor in
zaničevanje pri častilcih vseh
mogočih "zlatih telet" ter bila
neprestani vir duhovne moči za
iskalce Resnice.

Čas se izteka. Preveč laži in "zlatih
telet" ter razočaranj je človeštvo
doslej že doživelo. Nič več ne
smemo odlašati. Verjamemo in
trdno upamo, da se bo naš čas,
čas "nove dobe" iztekel v trajno
osrečujočem objemu Očeta Boga.

Jože Urbanija

Zgodovinske knjige (II.)

Tobitova knjiga

Literarno je Tobitova knjiga izredno zanimiva. V njej je najprej oris Tobitovega lika, bogaboječega človeka, ki dela mnoga plemenita dela. Zanimivo je, da je tisto delo, za katero ga zadene največja posvetna kazen, delo, za katero prejme največje plačilo; to je pokopavanje mrtvih. Motiv spominja na Antigono. Asirci so namreč tako zelo sovražili Jude, da so, kot beremo v Tobitovi knjigi, njihova trupla metali čez obzidje, in je kralj celo za kaznijo prepovedal pokopavati mrtve, kar je bilo za Jude nekaj nezaslišanega. Osrednji motiv pa je sinovska vdanost do očeta. Ta se na očetovo željo poda iz Niniv, kamor sta z očetom pregnana, v Medijo, da bi izterjal vračilo nekega posojila. S pomočjo nadangela Rafaela se poroči z bogaboječo Saro in po vrnitvi ozdravi očeta slepote.

Knjiga je nastala okrog leta dvesto pred Kristusom, zgodba pa je postavljena nekje v osmo ali sedmo stoletje. Bolj kot za zgodovinsko knjigo gre v tem

primeru za spodbudno zgodbo, ki naj osvetli tuzemsko plačilo za zvestobo Bogu in postavi. Knjiga spada med devterokanonične knjige, saj se je ohranila le v grščini in jo v judovskem kanonu ne najdemo.

Juditina knjiga

Juditina knjiga ima izrazito zgodovinsko ozadje; gre za vojni pohod, ki ga je organiziral asirski kralj Nabuhadnezar proti judovskemu mestu Betulija. Nabuhadnezar je poslal svojega vojskovodjo Holoferna, da bi mesto s silo osvojil. Oblegani Judje so bili nekaj časa pogumni, ko pa so vodnjaki usahnil, jim je grozila smrt od žeje. Starešine so na zboru predlagali, naj se vendarle vdajo in podredijo Holofernu in Nabuhadnezarju. Ko so bili močje že za to, da se predajo, pa se pojavi vdova, Judita. Ime najbrž ni naključno. Judita pomeni Judinja. Z zvijačo ji uspe obglaviti Holoferna in rešiti ljudi in mesto.

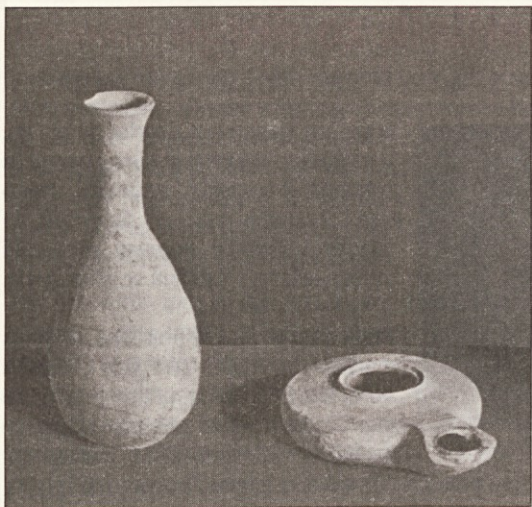
Tudi ta knjiga spada med devterokanonične tekste, ohranjene samo v grščini. Knjiga je nastala v drugem stoletju pred Kristusom, opisuje pa dogodke sedmega ali šestega stoletja. Pokazati hoče, da je moč na strani bogaboječih in Bogu zvestih. Ni naključje, da je ta knjiga nastala v času makabejskih vojn, saj so bili Judje takrat v podobnem položaju kakor v stoletjih, ki jih knjiga opisuje. Zatirala jih je helenistična kultura Selevkidov, kateri je šlo najbolj v nos judovsko enoboštvo. S strjem njihove vere so želeli uničiti narod v njegovih substanci.

Esterina knjiga

Estera je bila judovsko dekle, ki je postala kraljica v času perzijskega cesarja Kserksesa. Z zvijačo, ki jo je pripravila s pomočjo svojega varuha Mardoheja, je preprečila zaroto, da bi v perzijskem cesarstvu pobili vse Jude. Pobudnik zarote, prvi minister Haman, je bil obglavljen, Mardohej pa je dobil visok položaj. Zgodba se dogaja v Suzi, perzijski zimski prestolnici, kjer je ostalo še nekaj Judov po vrnitvi iz babilonske sužnosti.

Knjiga je devterokanonična, Judje pa jo vedno berejo ob prazniku purim. Praznik izhaja iz Esterinih časov, beseda purim pa pomeni žreb, ki ga je vrgel Haman, da bi določil, na kateri dan bo pomoril Jude.

Esterin knjiga je ohranjena v dveh različicah, v hebrejski in grški., Obe se toliko razlikujeta, da ju je treba vzporedno brati v celoti. Za hebrejsko različico je značilno, da nikjer ne omenja Boga. Zato so jo hebrejski rabini imeli le za literarno umetnino, niso pa je šteli v kanon svetih knjig. V grški pa je devet odlomkov, kjer je naravnost k Bogu zelo poudarjena, saj je Bog predstavljen kot tisti, ki usmerja in osmišlja vse dogajanje.

Knjigi Makabejcev

Knjigi Makabejcev sta med seboj neodvisni knjigi, ki povečujeta veliko judovsko vstajo pod vodstvom bratov Makabejcev; ime so dobili po voditelju Judu Makabejcu.

Knjiga Makabejcev opisuje obdobje približno tridesetih let, dobo, ko so v Palestini vladali Selevkidi. Dogajanje, ki ga opisujeta knjigi, se dogaja med letoma 235 in 175 pred Kr. Makabejci z očetom Matatijem na čelu so bili kot ugledni Judje pozvani, da bi v zglede drugim Judom darovali poganskim bogovom, in s tem priznali nadvlado tujcev in njihovih običajev. Ko je Matatija prišel tja, se je temu uprl, pobil Jude, ki so to naredili, in začel oborožen upor proti tujcem. Pridružili so se mu vsi sinovi in drugi Judje, ki so ostali zvesti postavi. Matatija je nasledil Juda, ki je začel tujce zelo uspešno izganjati iz dežele. Uspelo mu je, da je spet zavzel Jeruzalem, obnovil tempeljsko zgradbo in daritvene obrede. Makabejcem niso nasprotovali samo tujci, ampak tudi mnogi Judje, ki so zavrgli postavo.

Prva knjiga opisuje predvsem položaj pod Selevkidi, boje, zlasti Judove in bratov Jonatana in Simona. Ti so vodili boje tako, da so jih priznali tudi poganski kralji, med njimi tudi Rimljani. Druga knjiga je nastala neodvisno od prve in ima nekoliko drugačne poudarke. V prvem delu opisuje Jude, njihove notranje spletko v boju za veliko duhovništvo, boje za nadvlado, v drugem delu pa opisuje samo Judove boje.

Knjigi Makabejcev pa sta zanimivi in enkratni v Svetem pismu tudi zaradi nedvoumne izpovedi vere v posmrtno življenje. Drugod Sveto pismo govori o posmrtnem življenju le posredno, tu pa prvič v Stari zavezi naletimo na izpoved vere v posmrtno življenje.

Obe knjigi sta devterokanonični in nista vključeni v judovsko Biblijo.

Pripravil Iztok Kržič

Selevkidi so bili nasledniki kralja Aleksandra Velikega, ki je umrl leta 323, kraljestvo pa je prepustil svojim vojskovodjem. Eden od teh je bil Selevkid. On in njegovi potomci, predvsem Antioh IV., ki je zavladal nad Judejo, so želeli uvesti enotno češčenje in enotno mišljenje, in sicer grško. Za Jude je to pomenilo napad na njihovo identiteto, na njihovo vero, na njihove obrede, zato so se temu močno uprli.

Pisec prve knjige je bil očitno zelo pravoveren Jud, doma verjetno iz Jeruzalema, saj zelo dobro pozna kraje in navade, zelo natančno opisuje dogodke, priprave na boje in vse drugo, zaradi česar sklepamo, da je bil tem dogodkom zelo blizu. Vir za svoje pisanje pa je črpal tudi iz poganskih spisov, se pravi iz spisov grških zgodovinarjev, ki jih zelo natančno navaja. Pisec druge knjige je bil tudi pravoveren Jud, doma iz Egipta, Azon iz Cirene, ki je napisal pet knjig. Pisec knjige, ki pa je pred nami, pa je le povzel teh pet knjig. Nastala je v istem času kakor prva.

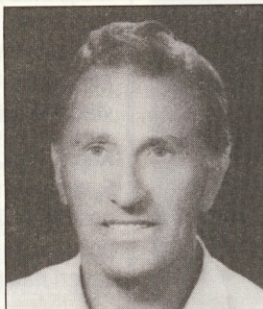
Vera je sidro in svetilnik za druge

Tokrat prihaja naš glas in pozdrav vsem Slovincem doma in po svetu iz Predarlške, dežele, ki jo zaznamuje bogata zgodovina izseljenstva. Na eni strani obdajajo deželo gore, sredina je ravna in na tromeji Bodensko jezero, ki ga radi imenujejo Švabsko morje. To daje pokrajini ugodno podnebje in rodovitnost. Je ena najbolj bogatih in naprednih avstrijskih dežel. Zato se je sem po drugi svetovni vojni zateklo veliko Slovencev in tod poiskalo delo. Mnogi še danes vztrajajo in oblikujejo župnijsko skupnost, ki pomaga ohranjati vero in njene vrednote, da živimo kot narod Slovencev.

Župnije, ki se predstavljajo v mesečniku Naša luč, so velike kot cela škofija včasih pa celo več škofij. Vsem; je skupno to, da so naši verniki raztreseni, zato pravega župnijskega jedra nimamo. K evharističnemu bogoslužju v domačem jeziku in k drugim oblikam verskega življenja se zbirajo na različnih krajih.

Na Predarlškem živi zelo močna skupina tujih delavcev. Prvi so dobili delo prebivalci Evropske skupnosti. Ko so se meje odprle tudi pri nas, so bili Slovenci prvi, ki so tu poiskali zaposlitev. V glavnem so prišli iz Prekmurja in s Štajerske. Ob delu in drugih skrbeh, ki jih je prinesla tujina, se je pokazala potreba pastoralne oskrbe tem delavcem. Po letu 1963 je bilo za naše rojake bogoslužje občasno, ker še ni bilo stalnega duhovnika. Leta 1965 in 1966 je bila služba božja enkrat mesečno, posebno v krajih, kjer so bile kulturne prireditve. Za prvega izseljenkega duhovnika na Predarlškem je bil imenovan p. Štefan Kržišnik, slovenski cistercijan iz Stamsa na Tirolskem. Ob sobotah in nedeljah je prihajal na Predarlško in duhovno oskrboval naše rojake. Potrebe so bile vedno večje, zato so želeli stalnega dušnega pastirja. Po letu 1970 se jim je ta želja uresničila. Leta 1974 je bila za to območje ustanovljena posebna slovenska župnija, ki naj bi pomaga duhovno utrjevati in ohranjati vero v Boga, ljubezen do naroda in domovine in ohranjati pravičen odnos do tistih, s katerimi skupaj živijo in delajo.

Ko se mlad človek oddalji domačemu kraju in navadam, je velika nevarnost, da se "zgubi". Bolj je

Janez Žagar, Predarlška

podvržen slabim kot dobrim navadam. V največji preizkušnji je njegova vera in zvestoba krščanskim načelom. Veliko laže ohranimo vero v skupnosti, ki mlademu človeku pomaga prebroditi mnoge težave, s katerimi se spoprijema.

Zakaj nam je vera še potrebna, si danes marsikdo sprašuje? Vera je kot morsko sidro, ki nas priklepa na trdna tla, nas s tem utrjuje in vliva zaupanje. Kljub viharjem in valovom, ki jih doživljamo,

smo privezani na sidro, ostanemo povezani z Bogom, ki je naša moč.

Vera je nadalje luč na poti skozi svet. V tej svetlobi vidimo tudi takrat, ko je okrog nas sama tema. Sij te luči je tako močan, da najdemo znova pot nazaj k Bogu. Vera je končno tista, ki pomaga premagovati številne ovire, ki se tako pogosto pojavljajo, posebno v tujem svetu.

Človek nikoli ne veruje v Boga sam, samo zase: vedno veruje tudi za druge, za občestvo, v katerega je vključen. V skupnosti je moč, pravi pregovor. In to velja za vero, ki je milost in božji dar.

Župnije v zdomstvu in izseljenstvu se trudijo za to, da bi rojaki ohranili zvestobo do domovine in jezika. Človek ima samo eno pravo domovino, ki je ne bi smel pozabiti nikdar. Materin jezik pa je dobrina, ki se ji nihče ne sme odreči. Žal pa je mnogokrat prav nasprotno. Koliko rojakov na to pozablja! Mnogi starši niso naučili otrok materinega jezika, domovina jim postaja tujina. Slovenska duša se utaplja v tuji svet. Zgubljeni so za vselej. Če se človek odtuji še od slovenske skupnosti in župnije, je nevarnost še večja.

Živimo in delamo z ljudmi, ki so različni od nas. V takih skupnostih je mogoče mirno živeti le, če smo pripravljeni vsakega sprejeti in ga spoštovati. Graditi moramo mostove prijateljstva in medsebojnega spoštovanja.

To je prvenstvena naloga Cerkve in njenega oznanjevanja. To je poslanstvo slovenskih župnij in tistih, ki so jim poslani.

Bog z Vami vsemi!

Vsi sveti

Vsebino praznika vseh svetih najlepše opredeli praznični hvalospjev: "Danes v duhu gledamo tvoje sveto mesto, nebeški Jeruzalem, ki je naša domovina. Tam te obdajajo množice naših srečnih bratov in sester in te na veke skupno slavijo. Radujemo se vseh svetih članov Cerkve in ob njihovem zgledu in priprošnji v veri potujemo obljubljeni sreči naproti."

Prvi november torej ni dan mrtvih, kot nam ga predstavljajo javna občila in kot ga opredeljuje državni praznik Republike Slovenije. Dan vseh svetih je praznik veselja. Je praznik upanja in praznik izpolnitve človekovega hrepenenja. Ob grobu očeta sem na praznik vseh svetih skušal dojeti tisto, kar mu je omogočilo trajno doživetje večne božje Ljubezni.

Kot vsakemu človeku je tudi njemu bil - po slikoviti prisposodbi apostola Pavla - "dan trn v telo, angel satanov, ki ga je tepel, da se ne bi prevzel" (2 Kor 12,7). Bil je impulzivne narave. Tega se je dobro zavedal in si do smrti prizadeval za trezno in mirno ravnanje. Vedno sem občudoval, kako mu je to uspevalo. Pri vzgoji je bil strog, vendar pravičen in dosleden. V njegovi strogosti in doslednosti smo vedno znova odkrivali njegovo neizmerno dobroto. Imel nas je rad. Tega ni pripovedoval. To smo čutili iz vsega njegovega življenja in ravnanja. Na videz ni ustvaril ničesar velikega na tem svetu, pridobil pa si je dragocen zaklad v nebesih. Svojim otrokom je zapustil zgled preudarnega moža, ki o svoji veri ni govoril, jo je pa živel. Izžareval je nekaj, kar smo vsi spoštovali.

V njegovi veri je bila trdno zakoreninjena njegova poštenost in njegovo spoštovanje sočloveka. Svojega prepričanja nikoli ni skrival. Drugače mislečih ni zaničeval. Spoštoval je človekovo osebno odločitev in človekovo osebno prepričanje. Neznačajnežev pa ni maral in je to tudi odkrito povedal.

Osrednji dogodek njegovega življenja je vedno bila daritev svete maša. Na nedeljsko bogoslužje se je z misalom v roki pripravljal že doma. Po svoji krivdi ni opustil nobene nedeljske maše. Nanjo ni gledal kot na zapoved Cerkve, ampak kot na svojo veliko pravico, da sme sodelovati pri Kristusovi najsvetejši daritvi in svojega Odrešenika pod podobo kruha prejeti tudi v svoje srce. Ko se je upokojil, je bila zanj najbolj naravna stvar vsakdanje sodelovanje pri najsvetejši daritvi.

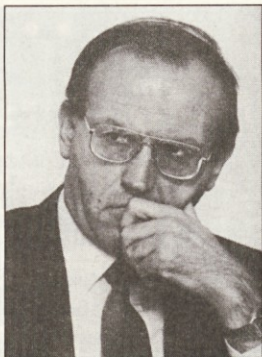

Na poseben način je podoživljal bogoslužno leto. Velika noč je bila seveda tudi zanj največji krščanski praznik. S kakšno zavzetostjo je spremljal obrede velikega tedna. S kakšnim veseljem je delal svojim otrokom butare za cvetno nedeljo, pokleknil pred božji grob in zbral svojo družino k velikonočni aleluji. In vendar je bil njegov najljubši praznik božič. Kristusovo učdovečenje ga je vedno raznežilo. Postavljanje družinskih jaslic je doživljal kot bogoslužje. Doživetje učdovečenega Boga ga je zaznamovalo za vse življenje. Tu je črpal svoj optimizem. Tu se je navzel biti zadovoljen z malim. Tu se je učil izžarevati dobroto. Tu se je učil ljubiti življenje. Za doživetje Boga ni potreboval posebnih znamenj. Zadoščalo mu je, da je njegovo vsakdanje delo, skrbi in težave prepletala molitev. Zadoščalo mu je, da se je s Kristusom srečeval v Najsvetejšem zakramentu in v svojih bližnjih.

In še na eno značilnost smo postali pozorni. Po maši je vedno zavil še na pokopališče. Občestvo svetih je bila zanj realnost življenja. Na grobu svojih staršev je vsak dan zmolil očenaš in tudi na ta način izpovedoval svojo globoko vero v posmrtno življenje. Smrti se začuda ni bal. Gospodar nad življenjem in smrtjo je samo Stvarnik. Brez njegove volje človeku še las ne pade z glave, je rad poudaril. Zaspal je v zadnjih adventnih dneh (v času, ko se je zanj v župnijski cerkvi opravljala sveta maša), da je mogel tokrat dokončno, njemu tako drago božično skrivnost podoživljati pri svojem učdovečenem Odrešeniku.

France M. Dolinar

Volilna tekma '96

Volitve poslancev za državni zbor Republike Slovenije so tudi letos preizkusni kamen slovenske demokratične zavesti in politične kulture. Opazovalci opažajo, da kakih hudih razprtij in ostrih izpadov ni bilo, ampak je vse skupaj potekalo v sorazmerno mirnem ozračju. Edina izjema je bil predsednik skrajno desničarske nacionalne stranke Z. Jelinčič, ki je tudi sicer zelo sporna osebnost slovenskega javnega življenja. Če bi ne užival poslanske imunitete, bi proti njemu steklo kar nekaj sodnih procesov. Zato je toliko bolj presenetljivo, da se je kljub vsestranski spornosti njegovih dejanj in hotenj toliko ljudi odločilo zanj. Njegovi nastopi so bili namreč na meji dovoljenega, ker si je za svojo glavno tarčo izbral Katoliško cerkev in svoj predvolilni boj usmeril v napade nanjo. V svojih nastopih je predvsem napadal Cerkev, šolski pouk o verstvih, ki ga predvideva novi šolski zakon, predvsem pa vračanje cerkvene lastnine. Iz tega sledi, da po analizah vladajoče nomenklature, katere izpostava je tudi Jelinčič, obstaja v Sloveniji tako veliko število državljanov, ki sovražijo Cerkev, da bo med njimi zlahka nabral zadostno število volilcev, in tako prestopil prag 3 % ter znova zasedel poslansko mesto. Sicer pa ni Jelinčič edini, ki je za svojo predvolilno strategijo izbral antiklerikalizem najbolj strupene sorte. Enako je storila nekdanja partija, ki si je zdaj nadela ime Združena lista socialnih demokratov. V svojem predvolilnem navodilu Preboj 96, ki razodeva njeno volilno strategijo, je jasno zapisala, da hoče ustaviti pohod verouka v šole in preprečiti vmešavanje Cerkev v politiko in državne zadeve. To z drugimi besedami pomeni, da hoče Cerkev spet stisniti v tisto zasebnost in med zakristijske zidove, kakor je bilo ves čas komunistične diktature. To, kar so ex-komunisti zapisali v svoj volilni preboj, Jelinčič najbolj zvesto in zagrizeno izvaja, kar po svoje jasno pove, čigava izpostava je.

Iz tega je treba potegniti jasno sporočilo: v Sloveniji je tako veliko število Cerkvi izrazilo sovražno razpoloženih ljudi, da se je dvema strankama zdelo primereno, da zaigrata na to struno in da s tem pridobita sim-

patije pri teh volilcih. Pravo presenečenje pa je v tem, da je s samim tem Jelinčiču uspelo priti v parlament, čeprav ni imel ponuditi nič drugega. Celo analitiki velikih strank, ki imajo na voljo dovolj podatkov, kakšno je razpoloženje med slovenskimi volilci, so presenečeni nad Jelinčičevim uspehom. To pomeni, da so tudi v Sloveniji dovolj številni desni nacionalisti, ki so tudi sicer po Evropi izrazito protikrščanski. Na teh gradi Jelinčič, pridobiti pa jih skušajo tudi nekdanji komunisti. Katoliška Cerkev mora to stanje v državi upoštevati. Vprašanje, kakšno mesto naj ima v sodobni državi Cerkev, je pereče že od začetka tega stoletja, ko je bil v Franciji izglasovan zloglasni zakon o ločitvi države in Cerkev. V ozadju najrazličnejših preprirov gre za vprašanje, ali naj bodo verske skupnosti zasebna združenja, kakor so raziskovalci letečih krožnikov in gojitelji štiriperesnih deteljc, ali pa je treba Cerkvi priznati mesto v okviru civilne družbe, ki je primerljivo z ustanovami kulturnega življenja in športno-rekreacijskega udejstvovanja. V prvem primeru gre za združenja, ki ostajajo na ravni zgolj zasebnih konjičkov in katerih obstoj nima nikakršnega širšega človeškega, zgodovinskega in civilizacijskega pomena. V drugem primeru pa gre za organizacije in ustanove, ki jim priznavamo širše in globlje človeške razsežnosti. Priznavamo jim, da razvijajo pri ljudeh pristne duhovne vrednote. Bistvo vprašanja in tudi napetosti, ki so se v zadnjih dveh stoletjih pojavljale v odnosu med moderno sekularizirano in pluralistično državo ter Cerkvijo, je torej v vprašanju javnega prostora za vero in Cerkev. V jedru spora je priznavanje ali pa zavračanje družbene dimenzije religioznega dejstva in njegove pravice, da se javno izraža. Kdor to odklanja, izvaja diskriminacijo in razglaša neko izključevanje, ki ni nič bolj legitimno kakor nasprotna zahteva, da bi religioznost imela privilegiran položaj - pravi znani francoski zgodovinar. Vsi sodobni dokumenti o človekovih pravicah poudarjajo, da svoboda veroizpovedi vsebuje tudi njeno javno in kolektivno izražanje. Cerkev pa je ustanova, ki nastaja iz človeške bistvene duhovnosti in vernosti. Ta je bistvena sestavina človeške duhovnosti in le-to cerkvene dejavnosti razvijajo in spopolnjujejo naprej. Religioznost se kot duhovni pojav lahko meri z znanjem, umetnostjo in s kulturo na splošno, je celo človekov parakulturni pojav. Zato je tudi prav, da med najrazličnejšimi ustanovami kulturnega življenja dobi mesto, ki ji gre.

Anton Stres

Slovenski učitelji s Severne poloble prvič na strokovnem izpopolnjevanju v Sloveniji

Konec avgusta so v Slovenijo prišli učitelji iz Združenih držav Amerike in Kanade. Od 26. avgusta do 8. septembra so se udeležili študijske ekscurzije po Sloveniji v organizaciji Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Po osem učiteljev je prišlo iz ZDA in Kanade, in sicer z različnih koncev obeh držav: iz Clevelanda, Chicaga, Toronta, Hamiltona, Edmontona in Vancouvra (dve učiteljici sta bili v Sloveniji prvič).

Na uvodnem spoznavnem srečanju v hotelu Slon v Ljubljani je skupino učiteljev pozdravil državni sekretar prof. dr. Peter Vencelj, organizatorji pa smo jih seznanili s programom študijske ekscurzije ter pedagoškega seminarja.

V ponedeljek, 26. avgusta smo se odpeljali na Vače in GEOSS. Tam nas je z učenkami tamkajšnje osnovne šole pričakala prof. Milena Rogelj in nam pripravila lepo popoldne. Razkazala nam je vse pomembne zgodovinske točke Vač, učenke pa so nas prisrčno pozdravile z dobrodošlico: silcem domačega, kruhom in orehi. Nikakor niso pozabili na znamenito situlo in si ogledali tudi sušilnico lanu. Za slovo je predstavnik občine Litija podaril vsem učiteljem miniaturno vaško situlo.

Na geometričnem središču Slovenije - GEOSS-u - smo bili priča čudoviti recitaciji Prešernovega "Povodnega moža". Pot smo nadaljevali v Medijske Toplice, kjer smo si ogledali Medijski grad, izvir Medijskih toplic in grajsko kapelo.

Naslednji dan smo odpotovali v Šempeter in si ogledali znamenito rimsko nekropolo.

V Celju, kjer nas je nadvsem prisrčno sprejel celjski župan g. Jože Zimšek, smo si ogledali mesto celjskih grofov. V Rogatcu smo se ustavili v prelepem muzeju na prostem. Sledil je obisk Olimja, dan pa smo zaključili na "najbolj grajskem med gradovi", na gradu Podsreda.

Naslednji dan smo si navsezgodaj ogledali galerijo v Kostanjevici na Krki in obiskali lončarja Pungerčarja. Sledil je ogled arheološke zbirke v Dolenjskem muzeju in Kapiteljske cerkve. Dan smo zaokrožili na Jurčičevi domačiji na Muljavi.

Sledili so še ogledi Škocjanskih jam, Predjamskega gradu, Cerkniškega jezera in Škofje Loke z okolico.

V soboto, 31. avgusta, smo odpotovali na Brezje, kjer nas je sprejel p. Ciril Božič, dolgoletni izseljenski duhovnik. Po maši v počastitev papeževega obiska v Sloveniji je skupino sprejel nadškof dr. Alojzij Šuštar.

V naslednjih dneh smo si bolj podrobno ogledali še del Gorenjske (Bled z okolico), nekaj časa pa smo namenili še obisku slovenske prestolnice: Slovenski šolski muzej, Cankarjev dom, Semeniška knjižnica...

Skupina si je ogledala še cvetlični park in razstavo cvetja v Arboretumu, nato pa je sledil sprejem pri državnem sekretarju prof. dr. Petru Venclju. Sprejema se je udeležil tudi ambasador ZDA v Sloveniji, g. Victor Jackovich in prijetno presenetil naše ameriške Slovence.

V sredo, 4. septembra, smo se po serpentinah povzpeli na Vršič, spustili v dolino Trente in si ogledali Trentarski in Kobariški muzeju.

Obiskali smo še Beneško Slovenijo, odkrivali čare Lombarske jame in prelepega Matajurja, v kraju Špeter Slovenov pa smo obiskali tamkajšnje dvojezično šolsko središče.

Za zaključek štirinajstdnevne ekscurzije se je vreme neverjetno zjasnilo in Istra, ki nas je čakala za "posladek", se je kopala v jutranjem soncu, ko smo si jo ogledali z gradu v Socerbu. Bili smo tudi na sprejemu pri koprskem škofu Metodu Pirihu, ravnatelju za Slovence po svetu.

V nedeljo, 8. septembra, so učitelji začeli s pedagoškim seminarjem, ki ga je v Izobraževalnem centru v Radovljici pripravil Zavod RS za šolstvo in šport.

Na koncu je profesorica iz Clevelanda dejala: "Pred tem smo bili na otoku in sami, zdaj pa je živa povezava med nami in ustanovami v Sloveniji."

Predvsem pa je program povezal učitelje slovenskega jezika iz ZDA in Kanade, saj se do prihoda v Slovenijo med seboj niso poznali.

Lea Deželak

Učitelji slovenskega jezika iz ZDA in Kanade na Matajurju

Rekli so...

Hubert Požarnik
v SLOVENCU, 15. 10. 1996

Gospod Požarnik, kot predsednik Slovenske demokratične zveze ste bili svoj čas v ožjem vodstvu Demosa. Kako gledate danes na takratno koalicijsko strank slovenske pomladi?

Samo Demosu gre zasluga, da imamo danes lastno državo in večstrankarski parlamentarni sistem, vendar je bilo v vodstvu posameznih strank veliko simpatičnih ljubiteljev, ki enkratne zgodovinske priložnosti, ki se jim je ponudila, niso izrabili v celoti. Bili pa so tudi drugi razlogi.

Danes ni nobena skrivnost več, da so bili v vodstvu političnih strank, ki so sestavljale Demos, tudi ljudje, ki so bili dolžni poskrbeti za njen konec.

V eni od zgodbic o Asterixu je uporabil Cezar, da bi zlomil odpor Galcev, civilista z imenom Tullius Destructivus. Njegova naloga in sposobnost je bila, spreti med seboj ljudi, ki so bili v njegovi bližini. V strankah slovenske pomladi so se destruktivusi imenovali Spomenka Hribar, Dimitrij Rupel, Igor Bavčar in še nekateri.

Po volitvah 1992 je bil za mnoge "demosovce" največji šok koalicijsko sodelovanje med SKD in LDS ter nekaj časa celo med SKD in nekdanjimi komunisti.

Zaradi te koalicije je SKD še danes deležna številnih očitkov. Med temi kritiki je žal veliko demokratov in domoljubov, kristjanov in nekristjanov, ki so na teh istih volitvah glasovali za Drnovška in Kučana. Če kdo, potem so prav

oni sokrivi, da SKD in druge stranke nekdanjega Demosa niso imele več večine v državnem zboru.

Vseeno naj bi šlo, tako glas ljudstva, pri tej koaliciji za politično nenačelnost SKD.

Danes v Sloveniji z radikalnim političnim razmejevanjem za vsako ceno ni mogoče narediti nič dobrega. Če hočemo preurediti in dokončati hišo, v kateri skupaj živimo, je treba, če ne gre drugače, skupaj poprijeti tudi s tistimi, s katerimi smo sicer zelo različnih svetovnonazorskih pogledov - in v skupno dobro izpeljati vsaj tisto, za kar se lahko dogovorimo. Meni osebno se zdi to plodnejše, kot stati ob strani.

Nekateri mislijo, da SKD v vladni koaliciji z LDS ni veliko iztržila.

Vsak se lahko prepriča o delu državnega zbora v preteklem mandatnem obdobju. Dejstva govorijo, da sta na primer za počasno in z mnogimi nepravilnostmi obremenjeno privatizacijo, pomanjkljivo, tržnemu gospodarstvu neprilagojeno zakonodajo, visoko obrestno mero v gospodarstvu, drago državo, nizek delež tujih vlaganj, počasen prenos znanja in tehnološkega napredka v gospodarstvu, nezoblikovano politiko do velikih gospodarskih sistemov, veliko stopnjo brezposelnosti in veliko število upokojujencev krivi predvsem LDS in ZLSD, ki sta vodili ustrezna ministrstva. Če SKD ne bi bila v vladi, ne bi bilo niti za kanček bolje, temveč še veliko slabše.

Na račun Peterleta in potemtakem na SKD leti tudi očitek

zgrešene politike približevanja Evropi in v tem okviru še posebno do Italije, ki je dosegla vrh s predlogom oglejske izjave.

Osnetek oglejske izjave, posebno njen 7. člen, ki govori o nepremičninah nekdanjih optantov, so v Sloveniji načrtno zlonamerno razlagali. Kdor pozna besedilo, se lahko prepriča, da Peterle v Ogleju ni ničesar ponujal ali obljubljal, kar bi bilo v škodo Slovenije. Nasprotno je kompromisni španski predlog, v katerega je pozneje privolil Drnovšek, za nas bistveno manj ugoden, saj med drugim državljanom EZ popolnoma odpira vrata za nakup nepremičnin na našem ozemlju, poleg tega v njem niti ni več govora o slovenski manjšini v Italiji.

Znani ste tudi kot nepopustljiv kritik liberalizma. V tem se močno razlikujete od številnih Slovencev, ki mislijo, da je liberalizem soznačnica za sodobno, napredno, znanstveno, strpno in demokratično ter pravno državo in človekove pravice.

Tisti, ki tako misli, je udarjen z gluhoto in slepoto. Kar potrebujemo, in ne samo mi, leži onstran komunizma in kapitalizma, katerega duhovni oče je liberalizem. Pot do tja bo naporna, vendar nam ne preostane drugega, kot da jo čim prej najdemo in prehodimo. Dalj ko bomo odlašali, težja bo.

Ali ste lahko bolj določni?

Danes je večina naprednih mislecev v svetu mnenja, da je zlom komunizma šele prav razkril notranje slabosti tako imenovanih zahodnih liberalnih demokracij. Zlo je v popolni brezbriznosti tega

svetovnega nazora za temeljna vprašanja človekovega bivanja, v sprevrženosti svobode v imenu svobode, v odpravi moralnih norm, v arteriosklerozni liberalnih ustanov itd. Če hočemo iz te, za vse pogubne slepe ulice, potem je treba v prvi vrsti aktivirati in razširiti kulturno in duhovno plat našega bivanja in najti ravnotežje med individualizacijo družbe in odgovornostjo posameznika zase in za celoto.

Verjetno vam je znana presoja domačih liberalcev pa tudi nekaterih drugih, da slovenski katoliški tabor ne premore veliko resnično globokih mislecev.

Slišal sem za to mnenje. In to večinoma od ljudi, ki skušajo s takimi trditvami bodisi prikriti svoj lastno intelektualno jalovost ali še naprej izločevati katoličane iz družbenih razprav.

Slovensko katoliško razumništvo je doletela med drugo svetovno vojno in še posebno po njej tragična usoda. Mnogi so izgubili življenje, drugi so morali v tujino, tretji so bili kako drugače utišani ali pa so se zapisali duhovniškemu poklicu, medtem ko je povojna oblast pridno izobraževala svoj kader in ga skušala postaviti na vsa najuglednejša in pomembna mesta. Zaradi tega je družbeno angažiranih katoliških mislecev na Slovenskem ta hip res manj, kot bi bilo dobro, teža njihovih besed pa večja od nekdanje dvorne kamarile. In tudi od tistega njenega dela, ki zdaj, po zlomu komunistične ideologije išče svoje gurujne pri takih abotnih teoretikih, kot je Francoz Jacques Lacan, s katerimi zdaj v svojih seminarjih poneumljajo študente.

Pravijo da ste odločen zagovornik združitve SKD in SLS. Ali mislite, da bo do tega zares prišlo?

Če se ne motim, bo do tega prišlo prej, kot večina misli - in kot je nekaterim ljubo.

**Marijan Schiffrer
v SLOVENCU, 25. 10. 1996**

Marijan Schiffrer je leta 1945 zaradi nasprotovanja komunističnemu režimu zapustil Slovenijo in do leta 1949 poučeval na ljudskih in srednjih šolah na Svobodnem tržaškem ozemlju. Potem se je preselil v Argentino, se poročil in vzgojil tri otroke (vsi so že poročeni). Do upokojitve je delal kot predstavnik multinacionalke. Je član zgodovinske SLS, član predsedstva stranke SKD za Južno Ameriko, že od ustanovitve pa je tudi član Društva Slovencev (zdaj Zedinjene Slovenije). Pred kratkim se je vrnil v domovino.

Zakaj ste se vključili v tekmo za poslansko mesto?

Na lanskem sestanku SKD v Stični je predsednik Lojze Peterle obljubil, da bo na letošnjih volitvah eno kandidatno mesto ponudil tudi predstavniku izseljencev. Obljubo je držal. Izseljenci so se po več posvetih odločili, da predlagajo mene, verjetno tudi zato, ker imajo drugi mlade družine in zaposlitve, od katerih se težko odtrgajo za štiri leta.

Kolikšna je vaša pokojnina v primerjavi s poslansko plačo?

Nisem še izvedel, kako visoka je poslanska plača, moja argentinska pokojnina pa je razmeroma visoka. V politiko ne grem zaradi

denarja. Grem bolj za uslugo stranki, saj sem čutil obvezo, da sprejem njen predlog.

Kje boste živeli v Sloveniji?

Za zdaj sem pri sestri, čeprav sva bolj na tesnem. Upam, da mi bo državni zbor priskrbel stanovanje, če bom izvoljen.

Občutek imam, da je večina izseljencev bolj naklonjenih SDS kot SKD?

To je trditev, ki se zadnje čase širi z bliskovito naglico. Janšev vpliv v izseljenstvu je nekaj novega. V Argentini se je začel širiti šele pred dobrim letom. Ne bom rekel, da ni prevzel nekega sloja Slovencev, vendar pa je velika večina izseljencev vedno pripadala krščanskim demokratom.

Spremembo zakonodaje, ki bi izseljencem omogočila pridobitev stalnega sedeža v parlamentu in ki bi podaljšala roke za oddajo izseljenskih glasovnic, je preprečila referendumsko mrzlica. Ste razočarani?

Seveda si izseljenci želimo, da bi bili volilni postopki drugačni: da bi bili roki za oddajo daljši, da bi imeli stalno mesto. Žalostno je, da izseljenci svoj glasovni listek dobijo šele 6. ali 7. novembra, kar pomeni, da listki v Slovenijo ne morejo priti pravočasno do volitev. Želimo, da bi lahko volili neposredno na slovenskih veleposlaništvih v tujini. Za zdaj veleposlaništva niso dobila niti seznamov vseh volilnih upravičencev. Težko je namreč ugotoviti vsaj to, kateri od izseljencev imajo slovensko državljanstvo. Po podatkih notranjega ministrstva je po svetu že več kot 58.000 slovenskih državljanov. Ljudje so

pred volitvami glede pridobitve državljanstva postali še pozornejši. Mnogi, ki bi ga radi dobili, tega ne morejo, ker ne znajo dovolj dobro slovensko. Posebna uredba namreč določa, da je treba za pridobitev državljanstva imeti vsaj neko temeljno znanje slovenskega jezika. Po mojem mnenju so ti ljudje še vedno Slovenci, čeprav se jezika zaradi različnih okoliščin niso naučili.

Toda, stranka SKD vas je kandidirala, ne glede na to, da zakonodaja ni spremenjena. Torej bi bila takšna kandidatura mogoča že na prejšnjih volitvah.

Hvaležen sem vodstvu SKD, ker mi je omogočila kandidaturo, čeprav po ustavi za izseljence ni predvideno posebno mesto. Na svojo listo so me postavili razmeroma visoko in celo tako, da se je moral zaradi mene nekdo drug odpovedati kandidaturi.

Očitki, da dveh stalnih sedežev ni mogoče zagotoviti, izhajajo tudi iz dejstva, da bi bilo število volilnih upravičencev v volilnih enotah izseljencev nesorazmerno večje glede na število volilnih upravičencev po enotah v Sloveniji.

V primeru dveh sedežev res ne. Če pa bi bili stalni sedeži štirje, bi ena volilna enota imela približno 17.000 upravičencev, kolikor jih imajo tudi slovenske. Štiri enote bi bile lahko razporejene tako, da bi prva obsegala Južno Ameriko, druga Severno Ameriko skupaj s Kanado, tretja Evropo in četrta Avstralijo. Vse je izvedljivo.

Koliko izseljencev se je v zadnjih šestih letih vrnilo iz Argentine za stalno?

Približno 80, kar je malo. Upoštevati pa morate dejstvo, da se je težko odtrgati od drugega doma, kjer imate družino, prijatelje, delovno mesto in stanovanje. Krvne vezi so včasih močnejše od ljubezni do domovine. Mladim vrtnicem ne obeta kakšnih posebnih ugodnosti, ampak le še trše življenje. Škoda, ker jim država ne nameni posebnih ugodnosti, s katerimi bi jih pritegnila k vrnitvi, ko pa vendar vemo, da je naravna rast prebivalstva v Sloveniji zelo nizka.

Kako presoimate šest let slovenske demokracije in delo SKD v vladi?

Demokracija se počasi utrjuje. Za argentinske Slovence sicer prepočasni, a vendarle. Kritiki na račun SKD pravijo, da so premeški do naslednikov nekdanjega režima in da je Janez Janša pri tem veliko radikalnejši. Osebnostno pa mislim, da moramo ločiti med govorenjem in delom. Če si pri stvari, moraš včasih kje tudi popustiti, da lahko kaj pridobiš. Ne moreš zagovarjati stališča: vse ali nič. Veliko lažje je biti v opoziciji, kjer lahko vse kritiziraš, vse zahtevaš, vse obljubljaš in nihče te ne more nadzorovati.

Je kontinuiteta s komunističnim režimom že pretrgana?

Ne še popolnoma, gotovo pa se slabi. S temi težavami se bo bojevala vsaj še naslednja generacija.

Ali soglašate s stališčem, da je to rdečo nit sposoben pretrgati le Janez Janša?

Ne, ker je pot krščanskih demokratov v tem primeru politično jasnejša. V demokracijo ne morete z revolucionarnimi posegi. Za

resne spremembe je treba imeti veliko državniške modrosti.

Ali za morebitno zmago levice lahko krivimo pomladne stranke, ker se niso znale pravočasno dogovoriti in povezati?

Del krivde bi gotovo lahko šel na račun medsebojnega predvolilnega trenja na desnici. Iz tujine smo stranke ves čas rotile, naj gredo na volitve združene, ker lahko le tako dobijo relativno večino, ker tega niso naredile, se lahko zgodi, da vlade ne bodo mogle sestaviti brez katere od levih strank. Soglašam s predlogom, naj gredo desne stranke v vlado le v primeru, če bodo v njej imele večino.

Dr. Anton Stres

“Bog je ustvaril ljudi kot državotvorna bitja... Volitve so trenutek, ko je vsem državljanom in vsakemu posebej dano, da se vzravna kot subjekt oblasti, sodnik preteklosti in usmerjevalec prihodnosti. Kdo bi se smel odtegniti tej možnosti in odgovornosti? Beg iz politike pomeni beg iz demokracije in predajo sebe v stanje nedoraslosti in nezrelosti.”

anglija

Vse nas je razveselil obisk slovenskega duhovnika, gospoda **Franca Letonje**, župnika za naše rojake v Montrealu v Kanadi. V London je prispel s svojega študijskega dopusta v Franciji na dan pred slovenskim misijonskim dnevom v Bedfordu, ki smo ga letos obhajali v soboto, 26. oktobra. Z veseljem se je odzval povabilu, da se nam pridruži pri obhajanju misijonskega dneva in da ob tem prazniku vodi mašno bogoslužje.

Presenetila nas je za tukajšnje razmere velika udeležba na slovenskem misijonskem dnevju. Poleg rojakov iz Bedforda so prišli kot vsako leto tudi najzvestejši ljubitelji naših misijonarjev iz Coventryja, Birminghama in Londona. Za še en uspešen slovenski misijonski dan v dolgi vrsti teh slovenskih prireditev v Angliji gre predvsem zahvala gospe **Gabrijeli Rehberger**, tajnici ŽPS naše katoliške misije, njenemu možu Mihi, njunim domačim (posebno hčerki Francki z družino), Gabrijelinemu bratu Filipu, Maksu in Almi Gregorec ter drugim požrtvovalnim rojakom iz Bedforda. Skoraj petdeset ljudi se je zbralo k lepi maši, ki jo je daroval gospod Letonja ob somaševanju z župnikom g. Cikanekom ter sodelovanju sestre Marte Jerman iz misijonske družbe Vincencija Pavelskega (tej družbi misijonarjev pripada tudi gospod Franc Letonja), mladega Filipa Theobalda (ministranta) in seveda nam vsem ne-

Franc Letonja, župnik iz Montreala, skupaj z rojaki v Bedfordu

pogrešljive Francke s sinom Markom, ki sta spremljala naše mašno bogoslužje na harmonij in flavto.

Župnik gospod Letonja, čigar dva brata sta med slovenskimi misijonarji na Madagaskarju (Lojze je duhovnik, Jože pa je laični misijonar), je v lepi misijonski pridigi osvetlil naše velike može in misijonarje: Slomška, Baraga in Gnidovca (po zgledu letošnje misijonske nedelje v Sloveniji). Z lepo besedo in ljubeznivostjo je pripo-

mogel k uglasenosti v molitvi za naše misijonarje.

Po mašnem bogoslužju, v katerem smo v svoje molitve vključili vse naše misijonarje po svetu in prosili za življenje božjega kraljestva med ljudmi, ki so jim zaupani, smo se zbrali v župnijski dvorani k tomboli in srečolovu, da bi njihovo delo tudi gmotno podprli. Gospod Miha Rehberger je pri tem opravilu poskrbel za prijetno razpoloženje ob razglašanju števil in zadetkov. Gospod Tone Trstenjak

Slovenski misijonski dan v Bedfordu je poživila harmonika Toneta Trstenjaka.

pa je presenetil z lepim igranjem slovenskih pesmi in viž na harmoniko. Za dobro razpoloženje je bilo torej poskrbljeno. Vabimo g. Trstenjaka, naj se nam s svojo harmoniko pridruži tudi na prihodnjem slovenskem dnevu, ki bo letos spet v Bradfordu.

Razšli smo se pozno zvečer, zadovoljni, da smo srečno izpeljali še en slovenski misijonski dan, kajti število udeležencev se zaradi starosti, bolezni in umiranja iz leta v leto zmanjšuje.

Osmrtnica

Po dolgotrajni bolezni in izgubi spomina se je v domu za starejše občane v Rochdaleu od naše skupnosti za vedno poslovila gospa Terezija Palskys, rojena Čeminec.

Rezika je bila rojena 18. 10. 1913 v Ljutomeru. Kot mlada begunka je po vojni prišla v Anglijo, kjer je spoznala begunca iz Litve, Palskysa in se z njim poročila. Živela sta v srečnem zakonu, dokler ju ni ločila smrt. Kmalu po moževi smrti je Rezika hudo zbolela. Ker se nekaj časa ni pojavila iz stanovanja, je rojak Franc Mijatovič sporočil policiji. Ko so stanovanje odprli, so Reziko našli nezavestno na tleh. Odpeljali so jo v bolnišnico.

Telesno si je tam še nekako opomogla, duševno pa se ni več vrnila v normalno stanje - izgubila je spomin. V takem stanju je še nekaj let preživela v domu za onemogle, nakar se ji je zdravje tako poslabšalo, da je 23. septembra 1996 odšla s tega sveta v večnost.

Bog naj da naši Reziki večni mir in pokoj. Radi molimo zanjo, kakor tudi za vse naše pokojne sestre in brate.

Rojaki iz Anglije in Walesa ste vabljeni k slovenskim mašam!

Slovenske maše v adventnem in božičnem času:

ABERDARE: sobota, 30. nov., ob 11.30 dop.

LONDON: nedelja, 8. dec., ob 5.00 pop. (praznik Brezmadežne)

CHAPEL END: sobota, 14. dec., ob 4.00 pop.

DERBY: nedelja, 15. dec., ob 3.00 pop.

ROTHWELL: sobota, 21. dec., ob 4.00 pop.

KEIGHLEY: nedelja, 22. dec., ob 3.00 pop.

BEDFORD: torek, 24. dec., ob 8.00 zvečer.

Maša sv. večera v žup. cerkvi na Midland Roadu.

ROCHDALE: četrtek, 26. dec., ob 3.00 pop.

V kapeli polskega kluba v Beechwoodu.

LONDON: nedelja, 12. jan., ob 5.00 pop. (praznik Jezusovega krsta)

Lepo vabljeni!

ŽPS

slovenske katoliške misije
v Združenem kraljestvu

avstrija

DUNAJ

V spomin Viljemu Perhaju

Sedmega oktobra je Gospod poklical k večnemu počitku našega sobrata in starosta g. Viljema Perhaja.

Rodil se je 3. marca 1912 na Dunaju slovenskim staršem in znanim kostanjarjem. V družini je bilo 7 otrok. Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, se je družina začasno preselila v domovino, kjer je Vili končal osnovno šolo. Ko je bil star 14 let, se je spet vrnil k staršem na Dunaj. Ti so se takoj po končani svetovni vojni in razpadu Avstro-Ogrske vrnili na Dunaj. Oče Jože je odločil, naj Vili takoj začne pomagati staršem - pozimi peč kostanj, poleti pa prodajati sadje. Biti kostanjar ali "maronar" je bil konec prejšnjega stoletja sinonim za Kranjca na Dunaju. Ti so prihajali na Dunaj na račun starega krošnjarskega patenta, ki ga je že leta 1492 izdal cesar Friderik III. (Pred prvo svetovno vojno je bilo na Dunaju 800

kostanjarjev, od tega kar 750 Slovencev.) Tako je postal Vili Perhaj kostanjar. Po Dunaju je imel več peči ali "šandelcev", imel je najboljše lokacije in pekel najokusnejši kostanj. Ti redki poklici so dajali Dunaju poseben čar.

Izbruhnila je druga svetovna vojna in Vili je bil vpoklican k vojakom. Na fronti je bil težko ranjen, nato pa ostal v ujetništvu. Ko so bili že vsi prepričani, da ga ne bodo več videli, se je leta 1946 vendarle vrnil in moral začeti iz nič. Granata jim je namreč med vojno povsem porušila hišo.

Z ženo Marijo - Mimi, ki je tudi Slovenka, sta celo življenje trdo garala. Njun delovnik je znašal večinoma 15 ur ali pa še več. V zakonu sta se jima rodili 2 hčerki.

Vilija Perhaja smo poznali kot skromnega, vedrega in zvestega obiskovalca slovenske skupnosti in slovenskih svetih maš; bil je naš starosta - oče Perhaj. Čeprav so ga zadnje čase bolezen in starostne tegobe čedalje pogosteje obiskovale, je prihajal med nas, če je le bilo možno. Vse življenje je ostal zaveden Slovenec in je tudi rad in z ljubeznijo obiskoval svojo Doljnsko.

Nazadnje je bil med nami na naš farni praznik Srca Jezusovega, ko nas je s svojim prihodom prijetno presenetil, še posebej ker je nedavno pred tem ležal resno bolan v bolnišnici in mu je naš župnik g. Štekl podelil sveto maziljenje. Ko smo se med petjem Očenaša - kot je to pri nas pri velikih slovesnostih in dvojezičnih mašah navada - prijeli za roke, je oče Perhaj z zanosom in iz vsega srca zapel svoj Očenaš.

Prišla je jesen, mesec oktober, ko po Dunaju zaživijo "šandelci" in zadiši po pečenem kostanju. V življenjski peči očeta Perhaja je letos za vedno ugasnila žerjavica in košček dunajske romantike je z njim za vedno izginil, ko je na dan Rožnovenske Matere zaspal v Gospodu. 22. oktobra smo ga pospremili na Kagranskem pokopališču k zadnjemu počitku; 29. oktobra pa smo v naši cerkvi Srca Jezusovega darovali zanj mašo zadušnico.

Tudi Naša luč je z njegovo smrtjo izgubila rednega dolgoletnega naročnika, saj jo je redno prebral od prve do zadnje strani.

Trgatvena veselica je bila v soboto, 19. oktobra. Zabaval nas je Duo Atom iz Slovenije. Tudi letos smo imeli bogat srečolov. Vsaka srečka je zadela. Izkupiček bomo porabili v dobrodelne namene.

Za kulinarčne dobrote so tokrat poskrbeli: Ana in Werner Oswald ter Vlasta Lavrenčič. Zbiranje dobitkov za srečolov, darovala so jih razna slovenska in avstrijska podjetja, in celotno organizacijo veselice je tudi letos prevzela Karmen Fabi.

Na zahvalno nedeljo, 27. oktobra, je dobila naša cerkev spet poseben čar. Zelo lepo jo je za ta praznik okrasila gospa Karmen Fabi. Pred daritveni oltar so ljudje, kot vsako leto, prinesli raznovrstne dobrine, ki smo jih po maši darovali nekemu karitasovemu domu, kamor si prihajajo potešiti lahkoto brezdomci različnih narodnosti. Sveta maša je bila dvojezična, pridiga pa tokrat samo nemška. Slovenski fantje in naš moški zbor so prepevali tako imenovano nemško mašo. Avstri-

jski verniki so bili prevzeti od lepote petja in so se zanj zelo lepo zahvaljevali. Treba je reči, da prav take dvojezične maše zelo povezujejo našo slovensko skupnost z avstrijsko Cerkvijo.

V oktobru smo spet molili živi rožni venec po določenem namenu. Vse tri dele rožnega venca smo redno vsak dan zmolili in tako počastili Kraljico venca rožnega.

D. Belak

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nekaj še ne objavljenih novic

Pri Fatimski Mariji v Pironchampsu smo imeli 29. avgusta mašo zadušnico za pok. Josepha Legrain, moža gospe Lidije, roj. Murovec iz Rhode-Saint-Genèse. Njegovo truplo so položili v družinsko grobnico na pokopališče v Taillis-Préju.

Pokojna Antonija Clodig iz Fleurusa je umrla v 99. letu starosti.

Ob krstu male Iris v Essnu, Kalmthout, 8. septembra 1996

Pok. Joseph se je rodil 8. junija 1928 v Farciennesu. Naj počiva v miru. Njegovi ženi Lidiji in drugim sorodnikom naše sožalje!

V soboto, 7. septembra, sta si v župnijski cerkvi St. Joseph v Wanfercée-Bauletu obljubila večno zvestobo Alain Delvigne in Isabelle Škrbinč. Iz Slovenije je prišlo več sorodnikov, ki so želeli prisostvovati poročnemu slavju. Izseljenski duhovnik je zaželel novo-poročencema polno sreče in božjega blagoslova na njuni skupni življenjski poti.

V nedeljo, 8. septembra, je izseljenski duhovnik v župnijski cerkvi Sint-Antonius v Essnu pri Kalmthoutu krstil (severno od Antwerpna) malo Iris, drugega otroka v družini Kampl-Sacharias. Ves krstni obred je bil v slovenskem jeziku, saj sta botra prišla iz Slovenije: Jože Colarič in Mojca Colarič-Kampl, sestra srečne mamice Alenke. Mladi družini želimo polno sreče in zadovoljstva!

V 99. letu starosti je 8. oktobra umrla gospa Antonija Cloding, vdova Leban, po rodu Beneška

Slovenka. Rodila se je 26. novembra 1897 v vasi Grimacco, Videm, Italija. V svojem življenju je velikokrat poromala v Lurd. Rada se je udeleževala slovenskih romanj in vsakoletnih šmarnic pri Fatimski Mariji v Pironchampsu. Naj počiva v miru. Vsem žalujočim naše sožalje!

Osmega otroka družine Gabrijele Rušta in Maryline Cormont iz Charleroi je krstil izseljenski duhovnik v nedeljo, 27. oktobra, v kapeli Home St. Joseph v Montigniesu s/Sambre. Sedmim sinovom se je pridružila še hčerkica Eloise, rodila se je 29. maja letos v Charleroiu. Bog daj, da bi vse te otroke lepo krščansko vzgojili, da bodo srečni že v tem življenju in v večnosti.

Milosti polne božične praznike vsem rojakom in rojakinjam, ki živijo v Belgiji in drugod po svetu, želi vaš izseljenski duhovnik Kazimir Gaberc.

MAASMECHELEN

Pobratenje med Maasmechelenom in Škofjo Loko

Že v letu 1995 sta se med počitnicami na Starem vrhu srečala Igor Draksler, župan mesta Škofja Loka, in Jef Albrechts, koordinator za pobratenje občine Maasmechelen. Občinski urad flamske občine se je namreč zaželel pobratiti s katekim slovenskim mestom, ker je v Maasmechelenu življenje Slovencev precej razgibano. Do prvega stika sta jim pomagala g. Bojan Buden iz Škofje Loke in g. Polde Cverle, slovenski rojak, rojen in živeč v Maasmechelenu. Da gre zares, sta dokazala dva kolesarja (Flamec in Slovenec), ki sta prikolesarila do Škofje Loke. Takrat sta si Igor Draksler in Jef Albrechts

Vsa Škrbinčeva družina iz Wanfercée-Bauleta, zbrana letos maja v Ljubljani, ko je gospa Marija Škrbinč, rojena Rihar, praznovala 90-letnico.

obljubila, da si bosta v enem letu izmenjala predstaviteni brošuri obeh občin, kar sta tudi že storila.

francija

Naš novi duhovnik

V prejšnji številki Naše luči ste brali o slovesu dosedanjega kaplana slovenske misije v Parizu g. **Martina Retelja** in sprejemu njegovega naslednika g. **kaplana Davida Taljata**. Tokrat vam v kratkih besedah predstavljamo novega duhovnika:

Pri sprejemu gospoda Taljata in slovesu od gospoda Retlja

Rodil se je 3. avgusta 1968 kot prvi od petih otrok očeta Gabrijela in matere Marije v Tolminu. Oče je kmalu po Davidovem rojstvu odšel kot zdomec za pet let v Švico. Po njegovi vrnitvi so se v družini rodili še tri sestre in en brat.

David se je po končani osnovni šoli odločil za duhovniški poklic in

stopil v semenišče v Vipavi. Bogoslovne študije je končal v Ljubljani in bil 29. junija 1993 na Sveti gori posvečen v duhovnika.

Prva tri leta po posvečenju je deloval kot kaplan v Idriji. Veliko je delal z mladino. Letos ga je g. škof Metod Pirih poslal kot izseljenskega duhovnika med Slovence v Francijo.

G. David je rad med ljudmi. Z veseljem tudi piše in poje. Bog mu daj veliko poguma in dobre volje, da bo vztrajen apostol vere med rojaki v Franciji, saj si je kot novomašnik za svoje geslo izbral Jezusove besede: "Vesolja vam nihče ne bo vzel."

LA MACHINE

G. Jakob Selak - devetdesetletnik

G. Jakob Selak iz La Machinea je 23. avgusta praznoval devetdesetletnico.

Rojen je bil v Dolenji vasi pri Novem mestu. V Francijo je prišel leta 1929, kjer se je leta 1932 poročil z Marijo, rojeno Žnidar. V družini se jima je rodila hčerka Mimi. V februarju je poteklo 35 let, kar je v pokoju.

To je par mejnikov v njegovem osebnem in družinskem življenju. Za vsem tem pa je 32 let trdega in

Jakob Selak z ženo Mimi in nečakinjo Gabrijelo

nevarnega dela v rudniku, kjer je doživel hudo nesrečo. Sam pravi: "Od 450 rudarjev, ki smo prišli na delo v rudnik, sem samo jaz še živ."

Veliko je napravil kot predsednik slovenskega rudarskega društva, saj je dostikrat vse viselo na njegovih ramah. Dokler smo imeli redno slovensko mašo v La Machineu, smo bili vedno gostje pri Selakovih.

Ob obletnici se je najbolj razveselil obiska od doma. Nečak Anton, advokat v Novem mestu, in njegova žena Gabrijela sta mu prinesla film, ki so ga doma posneli nalašč zanj, da bi mu je priklical v prijeten spomin lepa leta doma.

K čestitkam njegovih rojakov z Dolenjske, njegovih domačih, rojakov in sosedov iz La Machinea se pridružujemo tudi mi in želimo, njemu in njegovi ženi, ki tako pridno skrbi zanj, lepo življenjsko jesen, pogum v vseh težavah in boleznih, ki jih prinašajo leta. Naj mu bo v zadoščenje, da je rad vsem pomagal in tako v življenju dobro izpolnil svoje poslanstvo.

LYON

V soboto, 7. 12. 1996, bo slovenska sveta maša pri sestrah v Morestelu.

V nedeljo, 8. 12. 1996, bo sv. maša ob 16. uri v kapeli NOTRE DAME DE FOURVIERE v Lyonu.

V ponedeljek bo srečanje in sveta maša pri g. Lojzetu Ivancu, 38, rue Docteur Roger, 63430 PONT DU CHATEAU, telefon 04 73 68 88 03.

Za vse tri srečanja obvestite še svoje prijatelje in znance, da nas

bo prišlo skupaj lepo število in se bomo tako po slovenskih običajih pripravili na božič.

MERICOURT

Na praznik svete Barbare, 4. decembra 1996, bo ob 10.30 sveta maša na čast svete Barbare - zavetnice rudarjev. Med sveto mašo bo pel Kotulski oktet pod vodstvom gospe **Urške Vezovnik**. Po sveti maši se bomo srečali in praznovali skupaj ob bogato obloženih mizah našo zavetnico. Ob 15. uri pa nam bo oktet zapel slovenske pesmi. Pridite v lepem številu!

MORIGNY

Smrt gospe Ivane (Yvonne) Weindorfer

14. oktobra 1996 nas je zapustila žena in mati Ivana Weindorfer.

Pokojna Ivana (Venta) Weindorfer se je rodila 14. maja 1905 v župniji MARIJA SNEŽNA V SLOVENSkih GORICAH. Po poroki s Štefanom Weindorferjem, 2. julija, 1926, sta prišla v Francijo in skupaj preživela vse težave in lepote življenja. V zakonu se jim je rodila hčerka Marija, ki sta jo zelo ljubila in se trudila, da bi bilo njeno bivanje v tujini čim bolj lepo in slovensko. Ko sem bil zadnjič pri njima, sta mi pripovedovala o njej ter o njenih vnukih in vnukinjah. Prejela je zakramenta pokore in bolniškega maziljenja, med katerim je sama v lepi slovenščini odgovarjala. Dejala mi je, naj molim za njo in njene otroke. Prepričana je bila, da se bomo videli pri Bogu. Ob slovesu mi je dejala: "Spet se bom videla z vsemi, ki sem jih rada imela, a najbolj bom vesela, ko se bom srečala pri Bogu z g. škofom Gregorijem Rožmanom, ki sem ga osebno

poznala. To je bil mož vere in pravi Slovenec!"

V torek, 8. oktobra 1996, smo jo v Morignyju pospremili na zadnjo pot. Pogrebno sveto mašo smo imeli v župnijski cerkvi, kjer sta so-maševala francoski duhovnik in g. Silvester Česnik. Maše in pogreba se je udeležilo mnogo ljudi. Ob slovesu smo ji na pokopališču zapeli pesem: "Ko zarja zlati nam gore..."

Možu Štefanu, hčeri Mariji, vsem vnukom in vnukinjam izrekamo naše sožalje! Pokojni Ivani pa želimo, naj se lepo odpočije v Bogu, ki ga je s svojim življenjem tako ljubila!

PARIZ

Iz nedelje v nedeljo se Slovenci iz Pariza in okolice zbiramo k skupnemu praznovanju mašne daritve. Včasih nas je več, drugič manj. Bog blagoslavlja našo povezanost. Nad nami se množi Njegov blagoslov, ker v želji, da bi ga s svojimi rojaki počastili, žrtvujemo

Družina Jamšek, vesela po srečno prestani Gašperjevi operaciji

svoj čas, premagujemo razdalje, se z muko prebijamo skozi prometne zamaške... Vse to zato, ker se odzivamo vabilu božje ljubezni.

Naša želja biti živa skupnost Cerkve se vidi tudi v naši dejavnosti. Tako si prizadevamo, da bi ponudili dovolj duhovnosti odraslim in mladini. Kdor ima velikodušno in odprto srce, te možnosti redno izrablja. Poleg verouka in šole slovenskega jezika za otroke se v naši župniji dvakrat mesečno zbira tudi skupina mladih. Na naših srečanjih odkrivamo bogastvo svoje vere, prijateljstvo v skupnosti in poslanstvo v vsakdanjem življenju. Dogovorili smo se, da bomo svoje iskanje v prvem obdobju letošnjega leta strnili ob sledečih temah:

3. 11.: **Kristjani in vprašanje smrti:** čemu je smiselno živeti, se truditi, ljubiti; življenje po smrti - naše upanje in cilj.

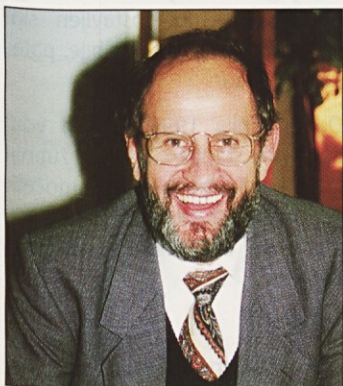
17. 11.: **Spoznajmo svoje dobre lastnosti in jih ovrednotimo:** tudi sami sebe moramo poznati in sprejeti.

1. 12.: **Sprejet sem tak, kot sem:** Kje in kako se čutim (ne)sprejete-ga? Kako me sprejema Bog? Kaj mi pomeni prijateljstvo? Kako premagati različnost ali celo nasprotje med odraslimi in mladino?
15. 12.: **Družina:** vrednote družinskega življenja in pomen za-povedi: Spoštuj očeta in mater.

Na tretjo oktobrsko - misijonsko - nedeljo smo se na poseben način vključili v skrb Cerkve za uboge po svetu: z molitvijo, besedo in dejanjem. Lahko bi rekli, da je za misijone in misijonarje treba moliti, o njih govoriti in jim pomagati. Zato smo v misijonsko nedeljo vključili vse troje.

"Sveta vera bodi vam luč in narodni jezik ključ do edine prave omike!"

Slovenska katoliška misija v Ingolstadtu je 27. oktobra 1996 slovesno proslavila 25-letnico delovanja med Slovenci na tem predelu Bavarske. Slovesnost se je začela s slavnostno sveto mašo, ki jo je skupaj z domačim župnikom g. Stankom Gajškom in z drugimi izseljenskimi duhovniki ter s predstavniki nemške Cerkve daroval mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej. Zbrane Slovence, ki

Župnik Stanko Gajšek

so doobra napolnili cerkev in s tem pokazali svojo hvaležnost Bogu za prehojeno skupno pot, je nagovoril z besedami zahvale za Božje varstvo in z besedami upanja za prihodnje življenje in delovanje slovenske skupnosti na tem delu Bavarske. Z besedami papeža Janeza Pavla II. jim je izročil svetilko vere, ki jo naj ponesejo prihodnjim rodovom, da bodo tudi njihovi potomci ostali pokončni in duhovno bogati člani Cerkve in slovenskega naroda. Pri tem naj jim bo v pomoč Sveto pismo, ki naj poteši njihovo lakoto po

iskanju smisla življenja. Ne nazadnje pa naj jih na poti spremlja misel in delovanje našega Antona Martina Slomška, ki je poleg slabosti človeka znal pokazati tudi na njegove kreposti. Vernost, gostoljubnost in pridnost naj še naprej krepi naravo slovenskega človeka doma in na tujem.

Slovenska župnija s sedežem v Ingolstadtu obsega območje treh bavarskih škofij: Bamberg, Eichstätt in Regensburg. Rojaki se redno zbirajo pri slovenski maši ter na raznih slovesnostih in prireditvah na sedmih mestih: vsako nedeljo in praznike v Ingolstadtu, dvakrat mesečno v Nürnbergu ter enkrat mesečno v Ambergu, Erlangnu, Neutraublingu, Weidnu in Weißenburgu. Po maši pa večkrat pripravijo še kakšno prireditev, tako da ostanejo še nekaj časa skupaj. Maša jih zbližuje, duhovno bogati, razne prireditve pa jih povezujejo kot narod in jim dajejo potrebno zavetje, ki ga človek v tujem svetu še kako potrebuje. V

Prinašanje darov v zahvalo

Škof Smej: "Prejmite svetilko vere."

Ingolstadtu pa imajo še posebno slovensko središče, kjer se redno zbirajo po maši. Sami so mi rekli, kako lepo je in kako srcu dobro dene, ko se enkrat na teden lahko zberejo skupaj, pokramljajo, včasih tudi kaj zapojejo. Zdi se, da je domovina kar nekako bližja in da tudi življenje v izseljenstvu s tem pridobi poseben čar.

Kako se je začelo?

Konec šestdesetih let so mnogi Slovenci odhajali "na začasno delo" v Nemčijo in tako tudi na območje današnje Slovenske misije. V Ingolstadt jih je veliko prišlo konec leta 1968; v oktobru so prihajali sem kar celi avtobusi s Pomurja, kamor so prišli posredniki iskat delavce za tovarne AUTO-UNION. Leta 1971 je doseglo število Slovencev v Ingolstadtu višek - okrog dva tisoč. V letih 1972/73 je bila v tovarni AUTO-UNION kriza. Ukinjena so bila mnoga delovna mesta. Tudi mnogi naši rojaki so takrat vzeli odpravnino in se vrnili domov.

... po vseh krajih je šla vaša vera
v Boga ... (1 Tes 1,8 b)

Tujca ne zatiraj, in ne stiskaj; kajti
tujci ste bili v egiptovski deželi!
(2 Mz 22,20)

Tako so se mnogi naši rojaki zaposlovali tudi v drugih mestih in mestecih na območju slovenske župnije. V Nürnbergu in Erlangu jih je delo največ našlo pri Simensu, v Neutraublingu pri BMW-ju, v Weidnu pa v predilnici volne in tovarni porcelana ter v drugih manjših ali večjih tovarnah.

Cerkev je takoj začutila, da je treba te ljudi spremljati, jih povezovati in jim pomagati.

Tako je že leta 1966 dr. Janez Zdešar prihajal v Ingolstadt in druge kraje, v začetku občasno,

Slovesna sveta maša v zahvalo za božje varstvo

od 1968 pa redno. Tam je imel slovensko mašo, po maši pa je zbiral rojake k srečanju in informativnim pogovorom v kakšni dvorani ali lokalu; skoraj redno pa so se zbirali v Kolpingovi hiši.

Pred petindvajsetimi leti...

Uradna ustanovitev slovenske župnije s sedežem v Ingolstadtu je bila 1. septembra 1971. Naslov župnije je: Slovenska katoliška misija.

Za prvega župnika je bil imenovan Feliks Grm. Ta je v župniji deloval štiri leta.

Septembra 1975 pa je za zdomskega duhovnika v Ingolstadtu prišel Vili Stegu, ki je to

službo opravljal vse do svoje nenadne smrti 26. septembra 1989.

Po njegovi smrti je bil za dušnega pastirja začasno postavljen slovenski misijonar iz Zambije, pater Janez Mlakar.

Od 1. junija 1990 župnijo vodi duhovnik Stanko Gajšek. V župniji je tudi stalni pastoralni pomočnik g. Bogdan Pavalec, ki župniku pomaga pri delu med slovenskimi izseljenci.

...danes...

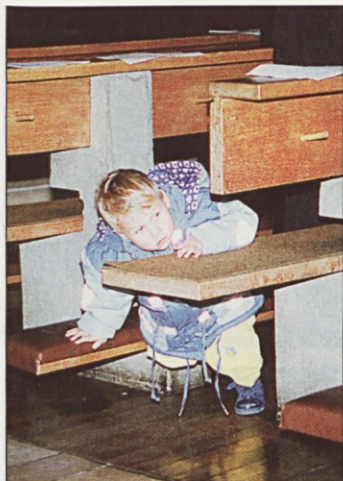
Koliko Slovencev živi na tem prostnem območju, je težko reči. Mesečno župnijsko pismo pošiljajo na več kot 600 naslovov, župnik Stanko pa takoj doda, da

Vero dedov ohranimo, ostanimo zvesti vsi...

Ingolstadt – srebrni jubilej

Le kje so toliko časa?

je Slovencev na tem predelu še mnogo več. Velikokrat se zgodi, da se mnogi slovenski rojaki preselijo in na misiji ne sporočijo svojega novega naslova. Tako se po besedah župnika Gajška na žalost izgubi stik z marsikatere slovensko družino. Ta izguba je boleča za celotno slovensko skupnost. So pa tudi primeri, ko vedno znova odkrijejo kakšno novo družino. Takrat jih povabijo medse, kajti vrata slovenske misije so jim vedno odprta in je vsak dobrodošel. Po grobi oceni danes živi na tem območju okrog 2.800 Slovencev.

Častni gostje so nas počastili s svojo navzočnostjo.

Srebrni jubilej

..jutri.

Slovenska skupnost v Ingolstadtu ima prihodnost. Ne zaradi svoje številčnosti, ampak zaradi duha, ki ga gojijo v svoji sredi. Tu gre zahvala vsem članom skupnosti na čelu z njenim župnikom Stankom

Gajškom. So skupnost, ki zna ceniti prehojeno pot. Njihova prihodnost je zakoreninjena v delu v preteklosti. Po besedah njihovega duhovnika je "srebrni jubilej" čas, ko ni dovolj, da se samo spominjamo prehojene poti. Dolžni smo besede zahvale vsem, ki so sodelovali pri graditvi skupnosti od njenega začetka do danes. Župnija ni zaprt krog ljudi, ampak je prostor, ki je odprt do drugih, ki nas povezuje z vsemi rojaki doma in po svetu. Samo taka skupnost je lahko resnični kraj srečanja. In ta sreča je dar, je sad dela mnogih, ki so tudi v najtežjih časih znali vsak dan posebej potrjevati svojo zvestobo veri in slovenstvu.

Ljubo Bekš

Kamniški koledniki in g. župnik Zlatko Gajšek

Tudi najmlaši so z zanimanjem spremljali kulturni program.

JANUAR

1 S Marija - Novo leto - d. p.
 2 Č Bazilij, Gregor - d. p. ☉
 3 P Genovefa
 4 S Angela, Rigobert
 5 N 2. n. po bož., Milena
 6 P Gospodovo razglasenje
 7 T Valentin, Rajmund
 8 S Severin
 9 Č Julija, Hadrijan ☉
 10 P Agaton, Viljem
 11 S Pavlin Oglejski
 12 N Jezusov krst
 13 P Veronika, Hilarij
 14 T Feliks
 15 S Pavel, Maver ☉
 16 Č Marcel
 17 P Anton (Zvonko) Pušč.
 18 S Marjeta Ogrska, Priska
 19 N 2. nav. n., Makarij
 20 P Fabijan, Boštjan
 21 T Neža
 22 S Vincenc
 23 Č Ildefonz, Mesalina ☉
 24 P Frančišek Saleški
 25 S Spreobr. ap. Pavla
 26 N 3. nav. n., Timotej, Tit
 27 P Angela Merici
 28 T Tomaž
 29 S Valerij
 30 Č Hijacinta
 31 P Janez Bosko ☉

APRIL

1 T Hugo, Teodora
 2 S Frančišek
 3 Č Rihard, Irena
 4 P Izidor Seviljski
 5 S Vincenc Ferrer
 6 N Bela nedelja
 7 P Janez Salle ☉
 8 T Valter
 9 S Valtruda
 10 Č Ezekiel
 11 P Stanislav
 12 S Julij, Zenon
 13 N 3. vel. n., Martin
 14 P Lidvina ☉
 15 T Anastazija
 16 S Bernardka Lurška
 17 Č Inocenc, Rudolf
 18 P Elevation
 19 S Leon, Ema
 20 N 4. vel. n., Hilda
 21 P Anzelm
 22 T Leonid ☉
 23 S Jurij, Vojteh
 24 Č Fidel
 25 P Marko
 26 S Pashazij
 27 N 5. vel. n., Dan up., d. p.
 28 P Lukezij
 29 T Katarina Sienska
 30 S Plj V., Donat ☉

FEBRUAR

1 S Brigita
 2 N Svečnica - Jez. dar.
 3 P Blaž, Oskar
 4 T Gilbert
 5 S Agata
 6 Č Pavel Miki
 7 P Egidij, Rihard ☉
 8 S Hieronim - Preš. d., d. p.
 9 N 5. nav. n., Apolonija
 10 P Sholastika
 11 T Lurška MB - pust
 12 S == Pepelnica
 13 Č Hermenilda
 14 P = Valentin (Zdravko) ☉
 15 S Klavdij, Favstin
 16 N 1. post. n., Julijana
 17 P Aleš, Silvin
 18 T Simeon
 19 S Konrad
 20 Č Leon, Sadot
 21 P = Peter Damiani
 22 S Sedež ap. Petra - kvatre ☉
 23 N 2. post. n., Polikarp
 24 P Matija, Sergij
 25 T Valburga
 26 S Aleksander
 27 Č Gabrijel Žal. MB
 28 P = Ožbolt, Roman

MAJ

1 Č Jožef delavec - d. p.
 2 P Atanazij - d. p.
 3 S Filip in Jakob
 4 N 6. vel. n., Florjan
 5 P Gotard ☉
 6 T Dominik Savio
 7 S Gizela
 8 Č Vnebohod
 9 P Pahomij
 10 S Job, Gordijan
 11 N 7. vel. n., Mamert
 12 P Leopold Mandl
 13 T Servacij ☉
 14 S Bonifacij
 15 Č Zofija (Sonja)
 16 P Janez Nepomuk
 17 S Jošt, Paskal
 18 N BINKOŠTI, d. p. d.
 19 P Marija Mati Cerkve
 20 T Bernardin ☉
 21 S Teobald, Serapij
 22 Č Emilij, Donat
 23 P Dezider, Renata
 24 S Marija Pom. - kvatre
 25 N Sveta Trojica
 26 P Filip Neri
 27 T Avguštin Canterbur. ☉
 28 S German
 29 Č Sveto Rešnje telo
 30 P Ferdinand, Kancijan
 31 S Marijino obiskanje

MAREC

1 S Albin
 2 N 3. post. n., Neža ☉
 3 P Kuničund
 4 T Kazimir
 5 S Hadrijan
 6 Č Fridolin
 7 P = Perpetua, Felicitia
 8 S Janez od Boga
 9 N 4. post. n., Frančiška ☉
 10 P 40 mučencev
 11 T Sofronij
 12 S Doroteja
 13 Č Kristina
 14 P = Matilda
 15 S Klemen Dvoržak
 16 N 5. post. n. - tiha ☉
 17 P Jerica, Patrik
 18 T Ciril Jeruzalemski
 19 S Konrad
 20 Č Klavdija
 21 P = Nikolaj Flue
 22 S Lea, Benvenut
 23 N Cvetna nedelja
 24 P Dionizij ☉
 25 T Gospodovo oznanjenje
 26 S Ludgar
 27 Č Veliki četrtek
 28 P == Veliki petek
 29 S Velika sobota
 30 N VELIKA NOČ - d. p. d.
 31 P Vel. pon., Modest, d. p. d. ☉

JUNIJ

1 N 9. nav. n., Justin
 2 P Erazem
 3 T Karel Lwanga
 4 S Kvirin
 5 Č Bonifacij ☉
 6 P Srce Jezusovo
 7 S Srce Marijino
 8 N 10. nav. n., Medard
 9 P Primož, Felicijan
 10 T Bogumil
 11 S Barnaba
 12 Č Eskil
 13 P Anton Padovanski ☉
 14 S Elizej
 15 N 11. nav. n., Vid
 16 P Beno, Gvido
 17 T Gregor, Adolf
 18 S Amand, Marina
 19 Č Romuald
 20 P Silverij ☉
 21 S Alojzij
 22 N 12. nav. n., Ahacij
 23 P Agripina
 24 T Janez Krstnik (kres)
 25 S Eleonora, D. drž., d. p.
 26 Č Vigilij (Stojan)
 27 P Ema (Hema), Ladislav ☉
 28 S Irenej (Hotimir)
 29 N Peter in Pavel
 30 P Prvi rimski mučenci

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence na tujem

Oče, potrdi nas v veri!

Bogu otroci,
 narodu sinovi,
 nikomur hlapci!

1997

JULIJ

1 T Estera
 2 S Sviton
 3 Č Tomaž (Tomislav)
 4 P Urh (Ulrik) ☉
 5 S Ciril, Metod
 6 N 14. nav. n., Marija Gor.
 7 P Vilibald
 8 T Kilijan
 9 S Veronika
 10 Č Amalija
 11 P Benedikt, Olga
 12 S Mohor, Fortunat ☉
 13 N 15. nav. n., Henrik
 14 P Kamil Leljski
 15 T Vladimir
 16 S Karmelska MB
 17 Č Aleš (Aleksij)
 18 P Friderik
 19 S Arsen, Justa
 20 N 16. nav. n., Marjeta ☉
 21 P Danijel
 22 T Marija Magdalena
 23 S Brigita
 24 Č Krištof, Kristina
 25 P Jakob Starejši
 26 S Ana, Joahim ☉
 27 N 17. nav. n., Gorazd
 28 P Viktor, Nazarij
 29 T Marta
 30 S Peter Krizolog
 31 Č Ignacij Lojolski

OKTOBER

1 S Terezija DJ ☉
 2 Č Angeli varuhi
 3 P Evald, Zarko
 4 S Frančišek Asiški
 5 N 27. nav. n. - rožnovenska
 6 P Bruno
 7 T Rožnovenska Mati božja
 8 S Pelagija
 9 Č Dioniz Pariški ☉
 10 P Florencij
 11 S Firmin
 12 N 28. nav. n., Maksimilijan
 13 P Gerald
 14 T Kalist
 15 S Terezija Avilska
 16 Č Hedvika, Gal ☉
 17 P Ignacij Antiohijski
 18 S Luka, Peter Alkantarski
 19 N 29. nav. n. - misijonska
 20 P Vendelin, Vital
 21 T Uršula, Celina
 22 S Saloma
 23 Č Janez Kapistran ☉
 24 P Anton Klaret
 25 S Darija (Darinka)
 26 N Žegnanjska, Valerijan
 27 P Sabina
 28 T Simon, Juda
 29 S Narcis
 30 Č Alfonz Rodriguez
 31 P Bolfenk - D. ref., d. p. d. ☉

AVGUST

1 P Alfonz Ligvorij
 2 S Evzebij, porciunkula
 3 N 18. nav. n., Lidija ☉
 4 P Janez Vianey
 5 T Marija Snežna, Ožbolt
 6 S Jezus. spremenitev
 7 Č Kajetan
 8 P Dominik
 9 S Jaroslav
 10 N 19. nav. n., Lovrenc
 11 P Klara ☉
 12 T Inocenc
 13 S Hipolit
 14 Č Maksimilijan Kolbe
 15 P Marijino vnebov. - d. p. d.
 16 S Rok, Štefan
 17 N 20. nav. n., Liberat
 18 P Helena ☉
 19 T Boleslav
 20 S Bernard
 21 Č Sidonij (Zdenko)
 22 P Marija Kraljica
 23 S Roza iz Lime
 24 N 21. nav. n., Jernej
 25 P Ludvik ☉
 26 T Zefirin
 27 S Monika
 28 Č Avguštin
 29 P Mučeništvo Jan. Krst.
 30 S Feliks (Srečko)
 31 N 22. nav. n., Rajmund

NOVEMBER

1 S Vsi sveti - d. p.
 2 N Verne duše
 3 P Just, Viktorin
 4 T Karel Boromejski
 5 S Zaharija, Elizabeta
 6 Č Lenart
 7 P Engelbert, Ernest ☉
 8 S Bogomir, Bogdan
 9 N Zahvalna, Teodor
 10 P Leon Veliki
 11 T Martin (Davorin)
 12 S Jozafat, Milan
 13 Č Stanislav Kostka
 14 P Nikolaj Tavlič ☉
 15 S Albert, Leopold
 16 N 33. nav. n., Gertruda
 17 P Elizabeta Ogrska
 18 T Odon
 19 S Matilda
 20 Č Edmund
 21 P Marijino darovanje
 22 S Celilija (Cilka) ☉
 23 N KRISTUS KRALJ
 24 P Flora, Krizogon
 25 T Katarina Aleksandrijska
 26 S Leonard Portomavriški
 27 Č Virgil
 28 P Berta, Sosten
 29 S Radbod (Radivoj)
 30 N 1. adv. n., Andrej ☉

SEPTEMBER

1 P Tilen
 2 T Maksima ☉
 3 S Gregor Veliki
 4 Č Rozalija
 5 P Viktorin, Rozvita
 6 S Bertrand
 7 N 23. nav. n. - angelska
 8 P Marijino rojstvo
 9 T Peter Klaver
 10 S Nikolaj Tolentinski ☉
 11 Č Helga, Gvido
 12 P Marijino ime
 13 S Janez Zlatousti
 14 N Povišanje sv. Križa
 15 P Žalostna Mati božja
 16 T Ljudmila ☉
 17 S Robert Belarmin
 18 Č Irena (Mira)
 19 P Januarj
 20 S Kandida - kvatre
 21 N 25. nav. n., Matej
 22 P Mavricij
 23 T Lin, Tekla ☉
 24 S Marija reš. jetn., Rupert
 25 Č Sergij Radoneški
 26 P Kozma, Damijan
 27 S Vincencij Pavelski
 28 N 26. nav. n., Venčeslav
 29 P Mihael, Gabrijel, Rafael
 30 T Hieronim (Jerko)

DECEMBER

1 P Eligij, Natalija
 2 T Vivijana, Blanka
 3 S Frančišek Ksaver
 4 Č Barbara (Barica)
 5 P Saba (Savo)
 6 S Miklavž
 7 N 2. adv. n., Ambrož ☉
 8 P Brezmadežna
 9 T Valerija
 10 S Melkijad
 11 Č Damaz
 12 P Ivana Šantalska
 13 S Lucija (Lučka)
 14 N dv. n., Dušan ☉
 15 P Kristina
 16 T Adela
 17 S Lazar
 18 Č Teotim, Gacijan
 19 P Urban, Favsta
 20 S Evgen - kvatre
 21 N 4. adv. n., Peter Kanizij ☉
 22 P Demetri (Mitja)
 23 T Janez Kancij
 24 S Adam, Eva
 25 Č BOŽIČ - d. p. d.
 26 P Štefan - Dan samost. - d. p.
 27 S Janez Evangelist
 28 N Sv. družina, Nedolžni otroci
 29 P David, Tomaž ☉
 30 T Sabin
 31 S Silvester

Ingolstadt – srebrni jubilej

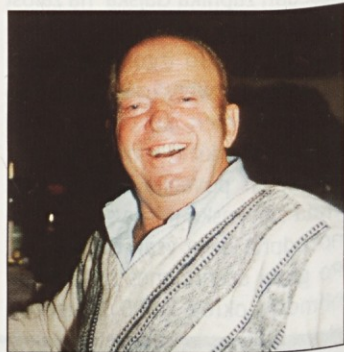
Dvorana je bila premajhna, da bi lahko sprejela vse rojake.

Kulturni program so obogatile folklorne skupine.

Narodni jezik je ključ do omike.

Tole pa je naš zborček, ki s pesmijo slavi Gospoda.

Bilo je lepo in zares veselo.

Gospa Matilda in gospa Jožica - nekdanja in nova gospodinja v Slovenskem domu v Parizu

Zbrali smo se že kmalu po dvanajsti uri in naše praznovanje začeli s kosilom. Gospodinja slovenskega doma gospa Jožica Kogej in druge skrbne žene so poskrbele za okusno hrano. Vsi udeleženci so prispevali za kosilo po 100 frankov kot dar za misijone. Naše srečanje smo nadaljevali s kulturnim programom in tombolo. V vse to sta posebno veliko truda vložila župnik Silvo in Tončka Šimc. G. Silvo je pri številnih dobrotnikih nabral vabljive dobitke, med katerimi so posebej izstopali motor, dve kolesi, umetniška slika rojakinje Marije Demšar, ročno izdelani prti z Madagaskarja in drugi.

Vrhunec našega srečanja pa je bila vsekakor sveta maša. Ob drugih duhovnikih jo je vodil g. Silvo Česnik, ki je bil tudi sam misijonar na Madagaskarju. Iz lastne ljubezni do misijonov nam je s pristno iskrenostjo posredoval nekaj globokih spodbud.

Pravi kristjan je misijonski kristjan. Kristjan je vedno misijonar, tako v odnosu do ubogih po svetu kot tudi s svojim zgledom vere v domačem okolju. Ne smemo pozabiti, da so naše župnije in naše družine po svetu na poseben način prave misijonske postojanke. Žejni smo žive vode vere, žejni smo razumevanja in upanja. V dejavni solidarnosti z drugimi odkrivamo Kristusa, ki nam pravi: "Lačen sem bil, žejen sem bil, preganjan sem bil, in pomagali ste mi." Bog povrni vsem, ki ste s svojim darom omogočili, da smo na misijonsko nedeljo zbrali 10.136 frankov za vse slovenske misijonarje na Madagaskarju.

Tudi v našem domu je bilo v oktobru dokaj živahno. Dobra dva tedna je pri nas bivala družina **Jamšek** iz Ljubljane. Dvanajstletni sin Gašper je namreč moral iti na srčno operacijo. Duhovnika sta družini pomagala pri reševanju težav s prevajanjem in prevozi, oni pa so nam v zameno darovali veliko dobre volje.

Prvo nedeljo v decembru, 1. 12., bo med nami Kotulski oktet iz Slovenije pod vodstvom gospe URŠKE VEZOVIK. Peli bodo med sveto mašo ob 17. uri v kapeli svete Terezije Deteta Jezusa. Po sveti maši nam bodo v dvorani pripravili koncert slovenskih pesmi. Med odmorom prvega in drugega dela bo prišel med nas sv. Miklavž, ki bo obdaril naše otroke in vse prisotne. Po koncertu bo zakuska za vse. Pridite v lepem številu in povabite vaše prijatelje in znance, da bo MIKLAVŽEVANJE veselo za vse.

SAINT BRIEUC

Smrt Zofije Jankovič

Gospa Zofka Jankovič-Lenarčič je bila rojena 7. junija 1897 v Studenem pri Postojni. Pred drugo svetovno vojno se je poročila z Jankom Jankovičem in z njim prišla v Francijo - v Loreno in Alzacijo, kjer je bil mož učitelj slovenskega jezika. Svojega moža je spremljala pri njegovem delu na kulturnem, verskem in narodnem področju. Njena trdna, globoka vera jo je vodila skozi vse težave. Mnogo slovenskih izseljenjskih duhovnikov je ob njeni mizi dobilo lep nasmehek in preprosto postrežbo. Bila je žena vere in upanja. Vsakič ko sem bil zad-

Zofija Jankovič

nja leta pri njej, mi je dejala: "Živim, ker čakam svojega sina Janka, ki je bil pri 12 letih ujet in zaprt v Kočevskem rogu! Upam, da bo le nekega dne oproščen in prišel med nas živ in zdrav!" Ob tem pogovoru mi je njena hčerka Zofka vedno pomignila z roko, naj ji pustim to misel in jo s tem zazibljem v svet upanja in lepih želja. V resnici pa je bil njen sin Janko že pred mnogimi leti ubit v Kočevskem rogu. Bila je mati neprestanega upanja in odpuš-

čanja. Zнала je moliti, ne samo za svoje otroke, temveč je znala odpuščati vsem, ki so teptali življenje slovenskega človeka. V svojih molitvah se je rada zatekala k Mariji. Marija pa jo je poklicala prav med molitvijo pred njenim kipom v Saint Brieciju. Njena hčerka Zofka mi je napisala o njej takole: "Vsaki dan je hodila na sprehod in istočasno šla do kipa Matere božje, ki je blizu na griču nad našo hišo. Tako sva šli tudi 17. oktobra 1996 ob 4. uri. Skupaj sva kot vsaki dan pred Marijinim kipom molili rožni venec. Med potjo nazaj je padla in mi rekla, da jo Marija kliče k sebi, globoko je izdihnila in odšla k njemu, ki ga je ljubila vse življenje. Pokopana je bila v Saint Brieciju v grobu, kjer že več let počivata njen pokojni mož Janko in vnuk Bernard." Naj počiva v miru!

Sinu Janku, Zofki Rabaron, vnukom in vnukinjam ter vsem sorodnikom doma in po svetu izražamo naše iskreno sožalje.

Vaši duhovniki

FREYMING-MERLEBACH

1. septembra smo tudi letos imeli **tradicionalni slovenski praznik**

Pokojna Terezija Kovač - Janež iz Ozoir-La-Ferrièreja

v Stiringwendlu, katerega se je udeležilo mnogo slovenskih rojakov. Že nekaj let prihitijo iz Slovenije folklorne in glasbene skupine, da poživijo naše vseslovensko srečanje. Letos nas je obiskala primorska folklorna skupina KRAS. Njihov plesni in glasbeni del je naravnost očaral navzoče, tako v soboto večer kakor tudi v nedeljo popoldne, ko so do poznih večernih ur odmevale slovenske pesmi in poskočni plesi.

Folklorna skupina Kras v Stiringu (foto: Toni Šafarič)

7. septembra je merlebaški dekan zaradi pomanjkanja duhovnikov nastvil **g. Kamina** na francosko faro Guenviller, ta je od Merlebacha oddaljena dobrih 5 km. Francoske maše bodo ob sobotah in sredah zvečer. Zaradi prevzema francoske fare ne bo trpela slovenska, saj bo vse kakor prej; vsak četrtek je maša v Habsterdiku, vsako nedeljo zjutraj pa v kapeli sv. Jožefa v Merlebachu.

13. oktobra smo spet imeli **celodnevno srečanje** (naslednje bo 17. novembra, potem pa 8. decembra). Vsi lepo vabljeni, saj bo 8. decembra popoldne tudi miklavževanje tako za mlajše kakor tudi za starejše.

Prvega novembra smo se po slovesni maši zbrali še **na grobu** g. GRIMSA in tam molili za vse naše pokojne rojake. S pesmijo "V nebesih sem doma", zapel jo je pevski zbor msgr. Grims, smo se poslovlili in zaželeli večni mir in pokoj našim svojcem in znancem.

Polnočnica na slovenski misiji bo kakor vsako leto ob 22. uri, v nedeljo, 25. decembra, pa bo dnevna božična maša ob 10. uri.

STRASBOURG

Slovenska škofovska konferenca je po francoski škofovski konferenci **imenovala g. KAMINA** za odgovornega dušnega pastirja za strasburško nadškofijo. Slednja mu je v teh dneh že zaželela veliko uspehov in blagoslova pri novem pastoralnem delu. Vsi Slovenci, ki želijo še na poseben način stopiti v stik s slovenskim duhovnikom, naj to velikodušno storijo v naslednjih tednih.

Lep pozdrav iz Alzacije in Lorene

nemčija

AUGSBURG

Tretjo soboto v oktobru smo v okviru vinske trgatve praznovali **dvajseto obletnico**, odkar je naš g. župnik **Joško Bucik** prišel v Augsburg in prevzel tukajšnjo slovensko župnijo.

Bil je zelo prijeten večer. Zbralo se nas je veliko od blizu in daleč. Celo iz Slovenije so prihiteli stari znanci in se z nami poveselili ob domačih zvokih. Poleg mnogih pristrčnih besed, namenjenih g. župniku od slovenskih in nemških prijateljev - "Ljubezen ne potrebuje veliko besed, ampak veliko dejanj" - smo se mu župljani zahvalili tudi z naslednjimi besedami:

Dragi naš župnik, dragi naš Joško, dragi naš prijatelj!

V imenu vse župnije, vseh naših sodelavcev in vseh danes tukaj zbranih se Vam želim zahvaliti za vse lepo, kar smo smeli z Vami

doživeti v teh dvajsetih letih. Vemo, da Vam ni bilo vedno vse z rožcami postlano. Marsikdaj ste morali z naše strani tudi katero krepko slišati. Zdaj se Vam želimo opravičiti.

Spominjamo se lepih jesenskih dni, ko ste prvič prišli med nas. Billi smo vas zelo veseli. Za prvo srečanje smo šli skupaj na otok Mainau. Takrat smo opazili, da smo dobili nekoga, ki zna biti vesel in nas bo tudi z veseljem peljal naprej. Tako je tudi bilo. Vsa leta smo imeli veliko srečanj, maš v naravi, izletov, Miklavžev... in še in še; vsega niti ne morem omeniti. Hvala za vse!

Pred nekaj leti Vas je obiskala resna bolezen. Moramo priznati, da nas je bilo za Vas zelo strah. Veliko smo molili, da bi Vas Bog še pustil mnogo let med nami, saj bi bile brez Vas me ovčice izgubljene. Kadar nekoga potrebujemo, se obrnemo na Vas, ker vemo, da nas ne boste zavrnil, in če je le mogoče, nam pomagali. Nikoli niste rekel: "Ne" - ali pa: "Ne morem." Hvala za to!

Veliko ste si tudi prizadevali, da bi Slovenci dobili kakšen kotiček, kjer bi se lahko zbirali in poveselili. To Vam je, po osemnajstih letih bivanja v Augsburgu, končno le uspelo, in tudi to je zblizalo precej Slovencev. Tega smo veseli, in tudi Vi imate s tem uspehom eno skrb manj.

Dragi Joško, ne bom veliko govorila. Vemo, da bi si želeli, da bi bili mi boljši, kot smo - ali kaj hočemo, ljudje smo pač takšni. Kljub temu pa Vas imamo radi in Vam želimo najboljše, posebno pa zdravja in še mnogo let med nami. Želimo Vas videti še vedno tako veselega in dobrohotnega kot do zdaj.

Vaši župljani in prijatelji. Hvala Vam!

K. in G.

FRANKFURT

Morda bo v začetku branja teh vrstic kdo pričakoval poročilo o dogajanju v slovenski župniji v Frankfurtu v zadnjem obdobju. Res ni bilo kakšnih velikih prireditvev, praznikov ali česa podobnega.

Župnik je prav gotovo precej zaposlen s spoznavanjem utripa nove župnije in raznovrstnih obrazov ter odsevov te skupnosti, ponavljanjem nedešne in urejanjem upravnih zadev glede bivanja v novem okolju. Vmes se je znašlo še nekaj krajših ali daljših sestankov. In tako se zgodi, da kakšno delo za nekaj dni zastane ali pa je v "zamudi".

Morda pa marsikdo spregleda, da je vendarle vsako nedeljo v Frankfurtu slovenska maša, v Darm-

Cvetka in Željko Javernik sta obhajala srebrno poroko.

Sinovi Davorin, Benjamin in Sašo so bili pričë njuni ponovni obljudi zvestobe.

Pouk v naši šoli se je spet začel.

stadtu in Mainzu trikrat na mesec, v Lichu pa enkrat.

Tudi to je dogajanje, in to največje in najbolj pomembno!

MÜNCHEN

rem

Novo šolsko leto smo na Bavarskem začeli šele v drugi polovici septembra. V tem šolskem letu bomo imeli spet sveto birmo, zato bodo veroučne ure v višjih letnikih posvečene poglobljeni pripravi na ta zakrament.

Pred začetkom pouka smo povabili starše naših šolarjev na **ses-tanek**. Predstavili smo jim potek pouka, učno snov in se ustavili ob pripravi na sveto birmo. Versko ozračje v družini, vsakdanja skupna molitev in zgled staršev so verjetno otrokom najlepša priprava za osebno zorenje v veri.

Spet se je **število** naših šolarjev **močno skrčilo**. Mladi se v Nemčijo ne priseljujejo več in čedalje manj je družin z majhnimi otroki. Tri naše šolarke pa so se s starši preselile v domovino. Neži, Ani in

Mirjam želimo veliko uspeha v slovenskih šolah in upamo, da se bodo lepo vživele v domačem okolju.

Pouk smo organizirali po že preizkušeni shemi, s tem da letos nimamo prvega, šestega in sedmega razreda. Kljub sorazmerno majhnemu številu šolarjev pa bomo do materinskega dne skušali pripraviti igrice priznane slovenske umetnice Svetlane Makarovič **"Pekarna Mišmaš"**. Tudi letos nam po svojih močeh pomagajo starejši mladinci Mateja, Melita in Peter. S svojo kleno slovenščino so mlajšim vrstnikom najboljši zgled.

Novost v letošnjem šolskem letu je pouk slovenščine za šolarje, ki našega jezika še ne znajo. Morebitni novi interesenti se lahko še vedno prijavijo.

Po daljšem premoru so se v septembru **naši mladinci** spet srečali. Vabila smo poslali smo tistim, ki so zaključili našo šolo v zadnjih letih. Odziv je bil dober, saj jih je prišlo več kot tretjina.

Zbralo se nas je kar petnajst. Sklenili smo, da se bomo srečevali enkrat mesečno. Določili smo tudi teme pogovorov, te obsegajo vprašanja vere, sodobnega življenja in slovenstva. Radi bi organizirali tudi kakšen izlet, božičnico in seveda duhovne vaje.

OZNANILA

München

Naše maše so vsako nedeljo ob 16.30. v cerkvi Svetega Duha na cesti Tal blizu Marienplatzta Pol ure pred mašo je priložnost za spoved. Vsako prvo nedeljo v mesecu se bere maša za vse navzoče in njih pokojne. Pol ure pred to mašo so molitve za duhovne poklice in mir na svetu. Na božič bo maša kakor ob nedeljah.

Maše v župnijski kapeli na Liebigstr. 10 bodo ob 18. uri vsak petek v adventu (6., 13. in 20. decembra). Tudi v nedeljo, 8. decembra, ki je nezapovedan praznik Marijinega Brezmadežnega spočetja, bo ob 18. uri.

Božična polnočnica bo na sveti večer ob 23. uri. Na praznik sv. Štefana, nezapovedan praznik, pa spet ob 18. uri.

V januarju bodo maše v župnijski kapeli vselej ob 18. uri:

Zapovedan praznik Marije Matere božje v sredo, 1. januarja;

Na prvi petek, 3. januarja, (po maši molitvena ura); v ponedeljek, 6. januarja, praznik Gospodovega razglasenja, zapovedan praznik.

Miklavževanje bo v nedeljo, 8. decembra, v sestriški dvorani na Blumenstr. po naši maši. Mladi iz Ljubljane bodo priredili Miklavžev večer.

iz življenja naših župnij

Pouk za šolarje bo 7. in 14. decembra, potem pa spet 11. januarja.

Waldkraiburg

Naše maše bodo 7. in 14. decembra ob 18. uri v farni cerkvi.

v januarju pa 4. in 18.

Rosenheim

Naše maše bodo 8. in 22. decembra v kapucinski cerkvi pri pokopališču ob 11.15. V januarju pa 12. in 26.

Freilassing

Naša maša bo 8. decembra v farni cerkvi ob 16. uri. V januarju pa 12. ob isti uri.

Tomaz Vovko

Vsako slovo s tega sveta je boleče, če pa je to mlad človek, kakor je bil to Tomaž Vovko, pa še toliko bolj. Imel je še vse življenje pred seboj, saj je bil star šele 27 let. Avtomobilska nesreča mu je pretrgala nit življenja, ko se je peljal domov na dopust. Vedno je bil prijazen in nasmejan. S starši in sestro Janjo se je odlično razumel. Rad je pomagal ljudem, kolikor je mogel. Ne le da sam ni pil in ne kadil, tudi prijatelje je svaril, če je videl, da je kdo nagnjen k pijači ali

kajenju. Veliko pogrebcev je najboljši dokaz, da so Tomaža imeli radi.

Staršem, sestri Janji in drugim sorodnikom naše iskreno sožalje; Tomažu pa naj Bog podeli svoj mir v nebeškem kraljestvu.

STUTT GART

Oktober v znamenju vinske trgateve

V začetku oktobra smo s skupino mladih in otrok obiskali Evropa-Park. To ni samo zabavišče, tam je tudi veliko kulture iz različnih delov Evrope in z vsega sveta. V enem dnevu smo se sprehodili od Španije do Skandinavije in skozi čas od dinozavrov, pravzaprav od začetka do konca sveta.

"Evropa, hiša narodov", je bilo geslo tudi našega oktobrskega srečanja mladih iz slovenske župnije v Stuttgartu ter italijanskega misijona iz Sindelfingna. Ob prisotnosti bratov iz Taizeja smo namenili del večera še pripravi evropskega novoletnega srečanja mladih. Veliko optimizma, pripravljenosti in navdušenja je v mladih.

V **Weißbachu** smo se sredi oktobra, ob praznovanju "Vinske trgateve", poveselili z g. Markom Pelcem, ki je malo pred tem "srečal Abrahama". Med številnimi slovenskimi in nemškimi obiskovalci pa je bil tudi mladi industrijski trgovec, 24-letni Dušan Sever. Starši so iz okolice Ptujja, kamor še vedno radi vsi zahajajo. Gospoda Dušana pa poti vodijo še veliko dlje kot do Slovenije, saj je za podjetje Hornschuh iz Weißbacha zunanjetrgovinski zastopnik za ves Bližnji in Srednji Vzhod. Že v trgovski šoli je bil najboljši učenec v vsej okolici z oceno 1.0. Podjetje mu je za ta uspeh podarilo 500

Dušan Sever, zastopnik podjetja Hornschuh

DM, Trgovska zbornica pa mu je plačala enotedenski seminar za angleščino s področja trgovine. Samolepljive tapete, ki jih to podjetje izdeluje, gredo na njegovem področju dobro v promet, tako se izvoz v te dežele vztrajno povečuje.

Mlademu managerju želimo še veliko uspeha in vsega dobrega v življenju.

Slovenci iz Aalna in okolice so 20. oktobra pripravili sveto mašo in srečanje v Neresheimu, kjer so na pokopališču ob cerkvi še vedno grobovi Slovencev iz Zasavja, ki so tukaj med zadnjo vojno preživljali pregnanstvo in zaključili svojo zemeljsko pot. Domačinom se je pridružilo še nekaj rojakov iz Stuttgarta. Znova smo doživeli lep dan, ki je obnovil vezi med Slovenci - živimi in pokojnimi.

Na praznik vseh svetih smo se tudi letos srečali Slovenci iz sosednjih župnij: Reutlingena, Ulma in Stuttgarta pri Ave Mariji. Bogoslužje je vodil g. Janez Demšar, množica v cerkvi pa je lepo sodelovala s petjem med sv. mašo in pri petih litanijah. Če ni mogoče biti na ta praznik doma, pa nam

Marija pomaga, da bistvo praznika doživimo ob njej, ko se s Slomškovo pesmijo oziram v našo prihodnost in mislimo na našo dokončno domovino: "V nebesih sem doma..."

Župnijsko žegnanje v Esslingenu smo tudi letos obhajali zadnjo nedeljo v oktobru.

Po sveti maši je bila še družabna prireditev, ki jo je obogatil "Steierman trio" iz Esslingena. Čisti dohodek prireditve (nabirka v dvorani, prodaja peciva in licitacija grozdja, jabolk, krompirja ter rože) je bil namenjen za naš kombi "Beli Golob". Dolg se je tako zmanjšal še za 710 DM.

Zanj smo začeli zbirati denar lani na martinovanju, v tem času smo zbrali dobrih 26.000 DM. V naslednjem letu pa tudi upamo, da nam bo uspelo zbrati še 10.000!

Vsem dosedanjem darovalcem - dobrotnikom - iskren "Bog lonaj"!

Hvala vsem udeležencem vinske trgatve, gospodinjam za pecivo in članom župnijskega sveta ter sodelavcem za organizacijo!

Novoletno srečanje mladih

Še vedno vabimo družine iz Stuttgarta in okolice, da bi od sobote, 28. decembra, do srede, 1. januarja, odprle vrata mladim in jih sprejele na prenočišče. Prek mladih prihaja tokrat Jezus sam in trka. Mladi bodo imeli čez dan program v župnijah in na Killesbergu, kjer bo vsak dan tudi kosilo in večerja. V družinah, v šolah in drugih ustanovah pa bodo mladi le prenočevali in kjer je mogoče, naj bi dobili še skromen zajtrk. Mladi ne pričakujejo udobja, ampak gostoljubje. S seboj bodo

(München) Biserna maša gospoda Šeškarja

imeli spalne vreče ter blazine za na tla.

Kdor bi rad sprejel koga od mladih iz Slovenije, naj se prijavi v Slovenskem domu, komur pa je vseeno, kdo pride, naj prijavnico odda (čim prej) v nemški župniji.

Nekateri ste že vključeni ali boste še povabljeni k sodelovanju v nemških župnijah. Lepo je, če po svojih močeh prispevate k temu "romanju zaupanja".

Svete maše decembra in januarja:

STUTT GART: Sv. Konrad, Stafflenbergstr. 52: 1., 8. 15., 24 /ob 22.

uri/ 25. in 29. dec. ter 5., 12. in 19. jan. ob 16.30.

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij, Kopernikustr. 3.: 1. dec. in 6. jan. /Trije Kralji/ ob 10.00.

SCHW. GMÜND: Sv. Jožef, Jozefstr.: 8. dec. in 12. jan. ob 9.30.

SCHORNDORF: Sv. Martin, Künkelinstr. 34: 15. dec. in 19. jan. ob 8.45.

AALEN: Sv. Avguštin, Langertstraße 116: 15. dec. in 19. jan. ob 11.00

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian, Ludwigsbürger Str. 66: SOBOTA, 7. dec. in 25. jan. ob 17.00.

Slovenci iz Aalna in okolice ob grobovih svojih rojakov, ki so umrli med zadnjo vojno v Neresheimu.

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo, Gehrstr. 3: 22. dec. in 26. jan. ob 9.00. Gehrstr.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta, Hauserhaldenweg 38: 22. ter 26. dec./božična TOMBOLA/ in 26. jan. ob 17. uri!

Sobotna šola:

Stuttgart: 7. in 14. dec. in 18. ter 25. jan. od 15.00 do 17.00.

B'blingen: 1. dec. /MIKLAVŽ/ in 6. jan. ob 9. uri.

SREČANJA ZA MLADE: 6. in 20. dec. ter 10. in 24. jan. ob 18. uri.

Slovenski dom:

Župnijska pisarna je gotovo odprta: torek od 9.00 do 12.00, petek od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00. Tel.: 0711/23 28 91 ali 0171/34 776 35.

Karitas - Slovenska socialna služba: Naslednika/ce naše socialne delavke, gospa Doroteje Oblak, še ni, zato skušamo, kolikor je mogoče, pomagati.

Konzularni dnevi: 7., 15. in 28. nov., 5., 12. in 19. dec.: Spiehrstr. 25/II, tel.: 0711/640-10 31/32 od 9.00 do 12.30 in od

13.00 do 16.00 ali München: 089/543-98-19.

nizozemska

HEERLERHEIDE-BRUNSSUM

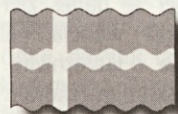
Društvo sv. Barbare v Heerlerheide-Brunssumu na Nizozemskem deluje že 70 let

Odkar so v letu 1926 ustanovili društvo sv. Barbare na Nizozemskem, se je v 70 letih marsikaj spremenilo. Slovencev je čedalje manj, njihovo delovanje pa je še zelo razgibano. Iz društva sta zrasli kulturno zelo močni skupini, mešani, moški in ženski zbor "Zvon" in Slovenska folklorna skupina **Nizozemska**, ki sta prič o slovenski pokončnosti v tem delu zdomstva. Iz društva sv. Barbare se je torej razvilo močno slovensko kulturno življenje, ki Nizozemcem govori o sedanjosti Sloveniji, čeprav večina sodelavcev ne govori več slovensko. V tem delu Nizozemske imajo Slovenci

in Slovenija krasen ugled. Dodamo, da je tudi tam slovenski dopolnilni pouk zelo razvit.

Čeprav društvu grozi, da bo delovanje enkrat moralo prenehati, so današnji pevci in plesalci tisti, ki bodo še naprej skrbeli, da ne bo slovenstvo izumrlo.

Društvo sv. Barbara ima še danes isto dejavnost in naloge kot prej: skrbi za bogoslužje, za slovenske grobove, združuje Slovence na raznih prireditvah, kot so materinski dan, miklavževanje, božičnice itd. Še pred kratkim, v nedeljo, 3. 11. za vse svete, je bila služba božja, pri kateri je prepeval zbor Zvon. Po maši so se Slovenci zbrali na pokopališču, kjer so se spomnili na svoje drage rajne in zanje molili, podobno tudi 1. 11. v Maasmechelenu pri društvu Slomšek.

švedska

Sestanek ZSIDDPS v Evropi Od 14. do 18. oktobra je bil v Arsu, kjer so posmrtni ostanki Janeza Marije Vianeja, zavetnika vseh župnikov, sestanek zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev, ki delajo med Slovenci po vsej Evropi. Zastopane so bile najprej Francija kot gostiteljica, pa Švica in Avstrija, nato Nemčija, kjer je največje število slovenskih izseljenskih duhovnikov, nato Belgija, Nizozemska, Anglija ter Švedska. Med duhovnike so prišli na sestanek tudi duhovniki iz domo-

(Sveti Duh nad Krškim) Blagoslov "Žnidaršičeve kapelice"

vine skupaj s škofom Metodom, ki je pri Slovenski škofovski konferenci odgovoren za pastoralo med izseljenci in zdomci. Posebna gostja na tem sestanku je bila gospa Antonija Bernard oziroma kakor se je sama predstavila "Povhova Tončka", ki je bila doma pri Sv. Lovrencu na Pohorju in kamor se še zdaj rada vrača skupaj s svojo družino.

Razpoloženje na sestanku je bilo zelo delavno, resno in predvsem prijateljsko, česar so vsi duhovniki, ki so razkropljeni daleč drug od drugega, še kako potrebni. Pristo bratsko veselje in slovenska pesem sta v tistih dneh napolnila Vianejev Ars. Župnija sama pa se je oddolžila za obisk slovenskih duhovnikov in njihovih sodelavcev tako, da so bili vsi deležni duha župnika vseh župnikov. Skupna molitev brevirja, sveta maša, pri kateri so sobratje poskrbeli za krepko pridigo, obisk svetih krajev, kjer še danes živi duh Janeza Marije Vianeja, pa enkratno srečanje z ljubeznivim, očetovskim in skrbnim škofom tamkajšnje škofije Belley-Ars, g. msgr. Père Guy Bagnardom, ki s tako ljubeznijo skrbi za svoje bodoče duhovnike, skromnost ter preprostost gospe Antonije Bernard, ki je polna ljubezni do resnične zgodovine slovenske domovine, vse to in še kaj je pri resnem delu povezovalo vse duhovnike, diakona in laike, ki se trudijo za ohranitev slovenstva ter pripadnosti Kristusovi Cerkvi. Tudi "naša lučka" je prinesla med sobrate veselje in svetlobo, čeprav je bila njena utrujenost zaradi dolge poti velika. Bogu hvala in sobratom za nove duhovne moči, pogum in pomoč, ki jo z veseljem in velikodušno naklanjajo sobratu

Zvonetu in njegovemu delu med izseljenci na Švedskem.

Naš Abraham. V septembru se je srečal z Abrahamom predsednik Slovenske zveze (zveza vseh slovenskih društev na Švedskem) **g. Branko Jenko.** V verni družini Jenkovih iz Ilirske Bistrice je pred petdesetimi leti zagledal "luč sveta". Ob skrbni vzgoji, ki je temeljila na vrednotah katoliške vere in ljubezni do slovenske zemlje in vsega, kar je slovensko, je g. Branko zrasel v zavednega Slovenca in človeka, ki so mu zelo drage vrednote krščanske kulture in omike. Pokončnost vernih staršev, krščansko ozračje v župniji in družini, vse to je pripomoglo, da je Branko zrasel v pokončnega moža, v "hrast slovenstva", ki ga sicer veter maje, vendar ga ne more zlomiti, ker so korenine slovenstva in vrednot katoliške vere globoko zasajene in črpajo od tam moč tudi za poslanstvo predsednika Zveze slovenskih društev na Švedskem. Seveda mu k temu pomagata ljubezen žene Jožice in hčerka Veronike.

G. Branko, v imenu vseh vernih in zavednih Slovenk in Slovencev prejmite tudi to voščilo, ki vam ga

pošilja slovenski dušni pastir Zvone. Vse najboljše in "Bog Vas živi še na mnoga, blaga leta!

Naši pokojni. 26. septembra je na severni Danski doletela tragična smrt **g. Ferdinanda Popraska.** Tako je družina šestih otrok s slovenskim državljanstvom in g. Dorte, žena pokojnega Ferdinanda (po rodu Danka), ostala brez očeta in moža, ki je služil kruh za vse. Delal je na t. i. platformi na Norveškem, kjer v izredno težkih razmerah črpajo surovo nafto. To delo mu je fizično in psihično izmозgalo vse moči. Ko so bile končane vse procedure v zvezi s pokojnim Ferdinandom na Danskem in Švedskem, so ga v ponedeljek, 21. oktobra, pokopali v Velenju. Pogrebne slovesnosti je vodil g. Jože Drolc, ki je bil 16 let izseljenski duhovnik na Švedskem in je bil dušni pastir tudi Popraskovim. Rajnemu Ferdinandu je bila tako izpolnjena zadnja želja, da bi bil pokopan v domači zemlji. Naj tam v miru počiva! Ob tem se slovenski duhovnik s Švedske zahvaljuje sobratu Jožetu za pogrebne slovesnosti in dar, ki ga je skupaj s Slovenci z južne Švedske in velikodušnimi srci iz

Spomin na švedsko-slovenski vzpon v Savinjske Alpe

Göteborga namenil Popraskovi družini, ki se je ob tragični izgubi očeta in moža naenkrat znašla v veliki materialni stiski. Slovenski duhovnik g. Zvone se v imenu g. Dorte in otrok posebej zahvaljuje za resnično hiter in velikodušni dar, ki so ga darovali Ferdinandovi prijatelji in vsi, ki so ga poznali iz časa, ko je še s svojimi živel v Göteborgu. Hvala "Göteborčani"!

Vse bralke in bralce NL lepo pozdravlja izpod severnega tečaja

*vaš Zvone Podvinski,
vaš "zvonček s Severa"*

Švica

Izlet v Francijo

Sredi septembra (14. in 15.) smo se podali na krajši IZLET V ALZACIJO v Franciji. Izlet je organizirala folklorna skupina "Encijan", ki letos obhaja 10-letnico obstoja. Njenim članom se je s svojimi ženami pridružila še večina članov solothurnskega pripravljalnega odbora za prireditve ter nekaj stalnih sodelavk in sodelavcev pri različnih prireditvah. Tako je z zadnje postaje pred Baslom avtobus odpeljal z 42 izletniki, eden pa je prišel za nami s svojim avtom. Vredno in potrebno je omeniti, da nas je z najetim avtobusom vozil Zvonko Kantužer, najmlajši plesalec pri "Encijanu" (mlajša je le ena plesalka), za vodiča pa smo imeli Primoža Grašiča, ki je bil prav tako najmlajši med nami (nadomeščal je svojega očeta).

Prvi dan smo si pod strokovnim vodstvom najprej na kratko ogledali **Strasbourg** in njegove kulturne znamenitosti (izstopa predvsem stolnica), nato pa se po znani Vinski cesti obrnili nazaj do kraja **Selestat**, kjer smo prenočili. Spotoma smo obiskali še bližnjo vinsko klet, kjer nam je lastnik dal nekaj sort svojega pridelka v pokušino, potem pa smo z veseljem prisluhnil Jakovi harmoniki.

Drugi dan smo po zajtrku imeli najprej mašo v selestatski župnijski cerkvi. Kako lepo je donela slovenska pesem! Še domačini so postali pozorni. Nato smo nadaljevali vožnjo po Vinski cesti do mesta **Colmar**, znanega po številnih kulturnih spomenikih. Znamenitosti predvsem starega dela mesta smo si ogledali ob čudoviti razlagi široko razgledanega upokojenega profesorja zgodovine. V nepozabnem spominu nam bo ostalo njegovo odstranje skrivnostnih značilnosti na umetninah nemškega slikarja Mathi(a)sa Grünewalda (ok. 1460-1528) v muzeju - cerkvi, ki je nekoč pripadala redovnim sestram dominikankam.

Z bogatimi spomini in hvaležni vsem, ki so nosili glavno težo ali drugače sodelovali pri pripravi in izpeljavi izleta, smo se proti večeru vrnili v Švico - na svoje domove.

Vinska trgatve v Bernu

"Časi, letni časi, ti prelestni krasi," bi se dalo z nekaj zamenjanimi besedami iz znane slovenske pesmi na kratko predstaviti raznolikost posameznih letnih obdobj. Zlasti jesen ima svoj izrazit in poseben čar - zaradi sadov, ki jih vsako leto dozori po Božji dobroti in človeškem delu ter zaradi pisanih barv listja, s katerim se

ogrne narava, preden se potopi v zimski sen.

Ob pobiranju in pospravljanju sadov ljudi že od nekdaj navdaja veselje, zadovoljstvo in hvaležnost. Marsikaj je prešlo tudi v narodne običaje. Eden izmed njih je praznovanje "VINSKE TRGATVE".

V BERNU smo ta praznik imeli prvo soboto v oktobru. Začeli smo z mašo ob 17. uri in tako dali najprej "Bogu, kar je božjega" (Mt 22,21). V župnijski dvorani je nato sledila okusno pripravljena večerja, pri kateri so že prej dogovorjeni (Ivan, Martin in drugi) na mize prinašali in "dajali pridelek" (iz nedeljskega evangelija Mt 21,41). Za okras in v dobre namene ni manjkala niti brenta, okrašena s trto in grozdom. Godca Domen in Gojko Jevšenak, rodna brata iz Slovenije, sta s svojima harmonikama živahno vabila k veselumu petju in plesnemu vrtenju.

Ko je prišel čas, smo se zadovoljni poslovili in se napolili domov, čuteč, da tudi tak zabavni večer ljudem (pa čeprav "le" približno šestdesetim) pričara nekaj domovine, jih poveže in jim pomaga ohranjati medsebojno povezanost.

Jan

Na vinski trgatvi v Bernu

Lojze Kozar: MATERINA RUTA

Preden sta ga žandarja odvedla, je Miška rekel Karolu, ki se je skrival drugim za hrbet:

"Iškarijot! Prelomil si presego! Da bi ostal jalov in bi se s teboj končal tvoj rod! Svojemu očetu pa povej, da sedem let tudi mine. In potem se vrnem, da ga še enkrat prekolnem živega in mrtvega na njegovem grobu."

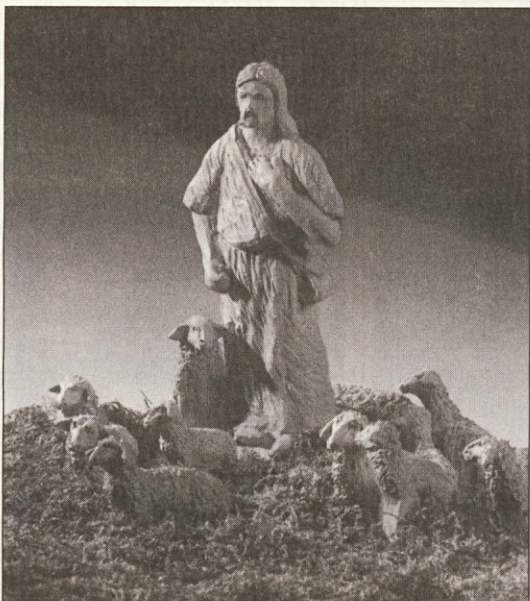
Ni ga našel živega, mrtvemu pa ni hotel nič žalega.

Po očetovi smrti je postal župan njegov sin Karol, čeprav je bil za to skoraj še nekoliko premlad. Mnogi so mu zamerili, da je prelomil prisego, in so mu naskrivaj rekli "Škarjot", drugi pa so ga izgovarjali in tako je rekel tudi sam, da je tvegala greh, kjer je hotel Mišku skrajšati trpljenje.

Ko je nekoč zopet srečal Liziko, ki je že tolikokrat šla mimo njega z zaničevanjem na obrazu, je rekel:

"Oba sva ga imela rada, ti in jaz. Samo da ti nisi nič naredila, da bi mu pomagala, jaz pa sem lagal in kri-vo prisegel."

"In si ga prevaral in izdal."

"Lahko temu tako praviš. Če pa pomisliš, da bi čez dan ali dva tako ali tako zaspal, pa čeprav stojš, in bi ga dobili v roke, zakaj mu ne bi prihranil nekaj ur trpljenja?"

Potem ji je začel praviti razne dogodivščine iz otroških in fantovskih let, ki sta jih z Miškom doživela. In vedno je prikazal Miška v najlepši luči. In ko sta se poslovila, Lizika nič več ni bala tako huda na Karola.

Lizika je včasih skrivaj skočila k bajti, se naslonila na steno in dolgo jokala. Potem je odprla okno, da je vsaj malo svežega zraka prišlo v zatohle prostore. Od Miška ni bilo nobenega pisma. Morda ni pisal ali pa pismo ni prišlo v prave roke. Zato je bila bajta med njo in Miškom še edina vidna vez.

S takega obiska je Lizika prišla vedno tako objokana in zaripla v obraz, da je mati kar zbolela od jeze in sočutja, popustila pa ni in se je tolažila, da bo čas že storil svoje.

Neke noči pa je bajta pogorela do tal, ne da bi se kdaj zvedelo, čigava roka je podtaknila ogenj. Ljudje so se zgražali nad požigalcem in s prstom kazali na Lizino in županovo družino. Prerokovali so, da vse to ne bo imelo dobrega konca.

Miškova njiva je ostala v prelogu in tam je pasel vsak, kdor je hotel, dokler je župan ni dal na dražbo z izgovorom, da so davki že prerasli vrednost. Ni naredil tega po svoji volji. Ugodil je le Lizikini materi, ki je mislila, da izbriše Miška iz Lizikinega srca, ko ne bo ničesar več, kar bi spominjalo nanj.

Mati je čakala še nekaj mesecev, potem pa je z vso močjo začela pritiskati na Lizo, naj se poroči. Župan je vidno slabel in vsem se je zdelo, da se družini še pred njegovo smrtjo povežeta med seboj.

Tudi župan sam je želel še pred smrtjo videti snaho pri hiši, zato je Karol začel vse pogosteje zahajati na Lizikin dom. Znova in znova je iskal prilike, da bi bil z njo skupaj, da bi se ji dobriklal in jo pridobil zase. Liza pa je vse to prenašala, kakor da ne gre zanjo. Govorila sta največ o Mišku. Dokler je tekel pogovor o

njem, je napeto poslušala; ko pa je Karol obrnil besedo drugam, je vstala in šla, ne da bi kaj rekla.

Na materino prigovarjanje, naj vzame Karola, ni rekla ne bele ne črne. Uprla se je šele, ko je prišel Karol s svojim botrom snubec in je bilo treba reči da.

Tisti večer je Karolov boter dolgo hodil okrog kaše, saj je vedel, kako je vroča, in se ni maral opeči. Govoril je o tem in onem, hvalil fanta, hvalil Liziko. Nazadnje mu je vsega zmanjkalo in si je pomagal samo z ja, ja, seveda, seveda. Ko se je ozrl in videl, kako ga Lizikina mati spodbuja z očmi, že vsa nestrpna od pričakovanja, je le moral z besedo na dan.

“Tako, Lizika, vse je v redu, vse je zmenjeno. Reci samo da in gremo pred oltar.”

Ko Lizika ni rekla nič in je bila samo nekoliko začudena, je boter nadaljeval:

“Saj tega pravzaprav ne bi bilo treba niti vprašati, Rečem ti, da blizu in daleč ni dekleta, ki bi k taki ponudbi rekla ne.”

“Potem pa pojdite k tisti, Jaz rečem nel!” To je rekla tako mrzlo, tako odsotno, kakor da gre za čisto vsakdanjo, navadno stvar. Boter ji je prigovarjal, Karol je vstajal in sedal nazaj, domači so bili do kraja razburjeni, vendar je vpricho snubcev niso hoteli strahovati. Ona pa je sedela pogreznjena vase in se ni zmenila za nič. Zanj je bila stvar opravljena.

Ko pa sta snubača odšla, ji je mati najprej naložila nekaj precej gorkih okrog ušes, nato se je razjokala in se tolkla po prsih, na koncu pa ji je držala dolgo pridigo, ki se je končala s pretnjo:

“Čez mesec dni se vrneta. Tako smo se zmenili. Da mi ne napraviš nove sramote! Zavrgla te bom, od doma te bom spodila, da boš beračila. Nikdar več ti ne bom rekla, da si moja hči, če me še enkrat osramotiš.

Tako lep fant in tako imeniten; iz odlične in spoštovane družine, ti neumnica se ga pa braniš, ko bi si druge noge do kolen zdrsale, če bi smele hoditi za njim.”

Odslej se je vse to ponavljalo dan na dan. Mati jo je tepla, rotila, se ji dobrikala in tako vidno hujšala, da je bilo Liziki kar hudo, ko je gledala.

“Ne morem, mati. Prisegla sem. Mišku sem prisegla.”

“Briga me tvoja bedasta prisega. Saj ne velja nič, ker te je ta capin prisilil. Uročil te je, da si ponorela. Gotovo ti je dal kakšen tak napoj, zato prisega ne velja.”

Mati je nahujskala vse svoje in moževo sorodstvo, da so Liziko ustavljali na vsakem koraku, ji svetovali in prigovarjali vedno isto: vzemi ga, vzemi ga.

In čez mesec je Lizika rekla da. Brez veselja, pa tudi brez žalosti, kakor da ji je vseeno, kdo bo njen mož in pri kateri mizi bo odslej sedela pri skupni mizi in zajemala iz iste skleda.

Poroka je bila hrupna, toda nihče ni mogel reči, da je bila kaj prida vesela. Veselje je bilo hlinjeno in prisiljeno, kajti človeku je bilo dovolj, da je pogledal nevesto, pa mu je takoj upadel pogum, da bi poskušal zabavati sebe in druge.

Lizika je na gostiji sedela ravna kot kip, bleda in tako napetih obraznih potez, da je bila kakor iz marmorja. Oči so bile ves čas uprte v namizni prt in se niso srečale ne z ženinovi mi s kogarkoli izmed gostov. Nikogar ni poslušala in, če je kdo hotel trčiti z njo, je gledala proč, ne da bi se opravičila, da ne more piti, kakor je bila navada.

“Tako, Lizika, vse je v redu, vse je zmenjeno. Reci samo da in gremo pred oltar.”

Nekoliko se je zdramila samo takrat, ko so prinesli novo jed in je morala pojesti vsaj en grizljaj. Ni jokala, saj ni bila niti tako hudo žalostna, le tako osamljena

Rateče pozimi

je bila in je v sebi premlevala ves čas misel: Nekaj mi je Miška hotel nazadnje še povedati. Tvegaj je, da je prišel pod okno, jaz pa ga nisem slišala in zdaj ne vem, kaj je hotel reči.

Župan se je trudil, da bi izsilil veselost. Veliko je plesal, priganjal muzikante, naj igrajo hrupno in veselo. Razvnet in razgret je venomer segel po mrzli pijači. Po gostiji je vidno ginil in se mučil s hudim kašljem, ki ga je včasih hotel skoraj zadaviti, toliko ga je mučil.

Iz bolezni se ni več izvlekel in spomladi so mu dolgo zvonili, dolgo, kakor se pač za župana spodobi.

"Svojo pot...? Ne! Vsak ima svojo usodo v svojih rokah."

Preden je umrl, je poslal vse iz sobe in se je želel pogovoriti s snaho. Lizika je obstala pri vratih v mraku in čakala. Bilo jo je strah spremenjenega obraza, preko katerega je že šla rahla sapa smrti.

"Stopi bliže, Lizika, rad bi ti nekaj povedal."

Naredila je dva kratka koraka in se naslonila na omaro.

"Ne boj se, stopi bliže, da me boš slišala. Nič prave sape nimam več."

Naredila je še majhen korak in sklenila, da bliže ne gre za ves svet ne. Bilo jo je groza in ni mogla gledati v te nemirne in prodirne oči.

"Morda nismo prav naredili, da smo te spravili k nam. Hoteli smo dobro, ne vem pa, če smo dobro tudi storili. Morda bi se morala poročiti z Miškom. Bila bi srečnejša in mi vsi skupaj. Toda kar se je zgodilo, tega ne moremo več spremeniti. Dokler živimo, delamo zlo, povzročamo krivice. Ko pa smo na pragu smrti, bi radi, da bi bilo vse drugače. Pa se ne da nič več spremeniti.

To sem ti hotel povedati, da mi odpusti. Vem, kako trpiš. Nisem slep in sleherno jutro vidim žalost v tvojih očeh in vsak večer novo rano, novo bridkost. Skušaj pozabiti, Lizika, kar je bilo. Glej, umirajoč te prosim, skušaj pozabiti. Rada imej Karola. In imejta otroke, da laže pozabiš."

"Zakaj naj bi jih imela? Da bodo odrasli in prav tako sebične in trde ljudi, kakor je ves naš rod? Ne, rajši jih nimam."

"Toda, Lizika, tako boš samo še bolj nesrečna in Karol s teboj vred."

"Naj bo nesrečen! Saj nisem jaz letala za njim. Mu nisem dovolj jasno rekla, da ga nočem? Kar je izsilil, to pa ima."

"Nam očeta trdoto, sama pa si zdaj še trša od nas."

"Sem takega rodu in taka sem postala."

"Ne, Lizika, ne. Iz tebe govori samo tvoja bolečina. Ti si drugačna od nas. Ti si dobra, mehkega srca, ti ne boš še bolj onesrečila naše družine. Reci, Lizika, dete moje, da ne boš."

"Vsak si usodo kuje sam. Tudi vašo družino zadeva samo to, kar si je zaslužila. Jaz tega ne morem preprečiti in ne spremeniti. In tudi, če bi mogla, ne bi hotela. Naj gre vse svojo pot, kakor mora iti."

"Svojo pot...? Ne! Vsak ima svojo usodo v svojih rokah."

"Tudi vi ste jo imeli. Zakaj pa je niste drugače uravnali?"

"Ker sem bil slep, Lizika. Zdaj pa vidim. Šele zdaj pred smrtjo vidim jasno. Prej je bilo vse v megli, vse pomešano, dobro in zlo. Zdaj je meja natančno začrtana, ostra kakor osredok med njivami.

Božji nam je rojen Sin!

Se nadaljuje

Častitemu bratu Alojziju Šuštarju, ljubljskemu nadškofu

*Še je v živem spominu
nedavni izreden do-
godek, ko sem doživel
tako lepo snidenje s
Teboj in sem s svojo
besedo potrdil ljubljeno*

*skupnost. Zdaj pa se, častiti brat, ob veselem jubileju že
spet želim obrniti nate, da Ti izrazim iskreno bratovsko
naklonjenost, kajti kmalu boš dosegel imenitno vzpetino
pastirskega službovanja, se pravi petdeseto obletnico, od-
kar si prejel duhovniško posvečenje.*

*Pobožnost in globoka vernost je odlično prispevala k Tvo-
ji vzorno preživeti mladosti, ki sta jo s pravilnim naukom
in trdno vzgojo nahranjala najprej družina in nato us-
trezno šolanje. Nič ni torej čudnega, da si duhovniško
službo začel z veliko gorečnostjo. Ker nisi bil trdnega
zdravja, si kmalu zatem odšel v Švicco: tam si polnih deset
let opravljal duhovniško službo; vrsto let si bil tajnik Sveta
evropskih škofovskih konferenc, da bi apostolske kreposti
svojega duha postavljali v službo prostranejšega območja.*

*Ko si se potem vrnil v domovino, si to, kar si prej delal,
začel izvrševati v prid Cerkve rodne dežele. Zatem si po
moji volji vstopil v zbor škofov, da bi skupnosti ljubljanske
nadškofije delil zveličavne Gospodove dobrote in bi ji bil
učitelj blagodejnih nauk evangelija. Zdaj opravljaš tudi
službo predsednika Slovenske škofovske konference, tako
da morejo tvoje pastoralne izkušnje biti v pomoč tudi
drugim škofom.*

*Dotaknil sem se, častiti brat, samo nekaterih stvari: a za-
služnost Tvojega celotnega duhovniškega služenja hočem
s primerno hvalo in v polni meri poudariti zlasti ob obha-
janju petdesetletnice. Goreče prosim božjega Pastirja, naj
Ti bo bogat plačnik za opravljanje službe. Z izrazi prisrčne
bratovske naklonjenosti podeljujem apostolski blagoslov
Tebi, častiti brat, Ti pa ga v obilju posreduj vsem
vernikom.*

*Vatikan, 13. septembra 1996, v osemnajstem letu mojega
papeževanja.*

Janez Pavel II.

KOBARID

V tem mesecu mineva šest let, kar so se v Kobaridu po zaslugi skupine tamkajšnjih zanesenjakov odprla vrata muzeja 1. svetovne vojne. V znamenju tako imenovanega dneva Kobariškega muzeja so v muzej-skih prostorih odprli razstavo, posvečeno obnovi ita-lijanske vojaške kapele iz 1. svetovne vojne na Planici.

KOPER

V KS Pobegi in Čezarji so proslavili lep jubilej - stolet-nico ustanovitve Posojilnega in konsumnega društva. Društvo je bilo izjemnega pomena za ohranjanje ali krepitev gospodarske samostojnosti, narodne zavesti Slovencev. Taka društva so v Istri začeli ustanavljati na pobudo tržaškega političnega društva Edinosti in kot je dejal slavnostni govornik Darijo Valentič so na svojstven način v tem društvu pognale tudi korenine Splošne banke Koper, generalnega pokrovitelja proslave. Ob tej priložnosti so v KS Pobegi - Čezarji iz-dali tudi zgibanko, v kateri sta Raul Šiškovič in Salva-tor Žitko predstavila zgodovino in današnji utrip ene od najbolj aktivnih krajevnih skupnosti v občini Koper.

LAŠKO

Seja občinskega sveta Laško je bila za spremembo v Sofijskem dvorcu v Rimskih Toplicah. To zdravilišče in tudi dvorec domačini že imenujejo "Zakleti grad", saj je bilo v zvezi z njima zelo veliko zapletov.

Pred drugo svetovno vojno je to državno ali banovin-sko zdravilišče slovelo po vsej Evropi kot zelo monde-no. Vanj so prihajali le tisti z zajetnimi mošnjčki. Ob začetku vojne, ko so ta del Slovenije zasedli Nemci, so si pripadniki Wermachta zdravilišče prisvojili za re-habilitacijski center bližnjega novoceljskega "lazare-ta". Enako usodo je doživel tudi po vojni, ko si ga je nekako prisvojila tedanja jugoslovanska vojska. V njem se niso zdravili le vojaki, temveč so sem na cenene in ozkošne dopuste prihajale tudi žene višjih oficirjev. Po osamosvojitvi je zdravilišče prevzela TO. Končno se je po dolgih letih v miselnosti vlade le nekaj spremenilo. Na 217. seji je ta prižgala zeleno luč za oživitev zdravilišča, za kar si je prizadevala tudi občina. V občini so sprejeli ustrezne sklepe, ki jih bo-do poslali vladi. Menijo namreč, da vladni sklep ni dorečen, saj ne zavezuje nikogar, niti časovno niti strokovno. Zato nedvoumno zahtevajo, da vlada takoj določi tudi časovne roke. Pri zadevi naj bi sode-lovali tudi občina in krajevna skupnost, poleg njih pa še laško zdravilišče, ki ima bogate izkušnje.

LENART

V dvorani doma kulture pri Lenartu v Slovenskih goricah je bila slovesna akademija ob 800. obletnici prve pisne omembe kraja. Na slovesni akademiji so izvedli bogat kulturni program z naslovom Lenart skozi čas, s katerim so zaokrožili simboliko praznovanja častitljivega zgodovinskega jubileja Lenarta, mesta prihodnosti. Skupaj s sodelavci ga je pripravil igralec in režiser Bojan Marošević. Po akademiji so odprli izredno zanimivo in skrbno pripravljeno sadjarsko razstavo.

MARIBOR

Hranjenje denarja v nogavicah je na Slovenskem star običaj, ki v času, ko varčevalci pri najrazličnejših zasebnih finančnih podjetjih izgublajo milijone tolarjev, ne izgublja na veljavi. Seveda bančniki raje preštevaajo denarce v svojih trezorjih, pri čemer računajo, da jim bodo varčevalci zaupali del svojega bogastva iz nogavic. Za tiste, ki se od nogavic nikakor ne morejo ločiti, pa je zdaj poskrbela Nova Kreditna banka Maribor, ki je uspešno zaključila razpis za najdaljšo ročno spleteno nogavico. Prvo nagrado si je pripletla Ana Kaluža iz Maribora, ki je spletla nogavico, dolgo kar 29 metrov in 20 centimetrov. Za trud ji je pripadlo 150.000 tolarjev. Slavka Nučič Dolinar z Vrhnike si je s 27-metrsko nogavico prislužila 70 tisočakov, trideset tisočakov pa je za 19,20 metra dolgo nogavico prejela Mariborčanka Blanka Mitev.

MARIBOR

Na nedavnem kongresu evropskega združenja za kirurgijo sive mreže v švedskem G'teborgu so zdravniki oddelka za očesne bolezni mariborske bolnišnice dobili tretjo nagrado za videoprikaz mikrokirurške odstranitve tumorja na šarenici. Po besedah predstojnika oddelka dr. Bojana Gračnerja število operacij sive mreže nenehno narašča, nagrada pa so dobili za nov pristop pri reševanju tega problema, saj so pri tovrstnih posegih pogoste poškodbe očesa.

NOVO MESTO

Tam, kjer se je v nekdanji mlekarni začel razvijati nekdanji IMV, so odprli nov servisno-prodajni center TPV Avto. Revoz je nanj prenesel vso svojo novomeško prodajo osebnih in gospodarskih vozil iz Renaultovega programa, poleg tega pa je v centru, ki meri 1.150 kvadratnih metrov, urejena prodaja rabljenih vozil in rezervnih delov za vozila Renault, vsa avtoservisna dejavnost in avtopralnica. Naložba

je vredna 2,3 milijona mark, v centru pa bo delalo 20 delavcev.

OSILNICA

Elektro Kočevje je s postavitvijo daljnovoda v zgornjekolpški dolini na slovensko električno omrežje priključil 52 odjemalcev, ki so se do zdaj napajali iz hrvaškega omrežja. Obenem so prvič prižgali luč v Srobotniku, edini vasi na Kočevskem, kjer elektrike še niso imeli.

Elektro Kočevje je med Ribjekom in Srobotnikom postavil šest in pol kilometrov dolg 20-kilovoltni daljnovod s štirimi transformatorskimi postajami v Ložcu, Grintovcu, Mirtovičih in Srobotniku. Ta naložba je vredna 54 milijonov tolarjev in je le del projekta, ki je v celoti vreden 2,5 milijona mark, s katerim bodo vse odjemalce, ki se na slovenski strani meje napajajo iz hrvaškega elektrosistema, priključili na slovensko električno omrežje.

Elektro Kočevje je s postavitvijo nizkonapetnostnega omrežja in drugih pripadajočih objektov v dolini Kolpe začelo leta 1993. Do zdaj so v slovensko električno omrežje priključili 159 odjemalcev, v naslednjih letih, predvidoma do leta 1998, pa naj bi priključili še preostalih 70 odjemalcev.

PORTOROŽ

V portoroškem hotelu Slovenija so odprli 2. slovensko razstavo sadja, ki jo pripravljata Sadjarsko društvo Slovenije in Društvo oljkarjev slovenske Istre, pokrovitelj pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na približno 1.000 kvadratnih metrih notranjih in zunanjih razstavnih površin se s sadnimi pridelki, raznimi sadnimi izdelki ter kmetijskimi stroji predstavljajo vse slovenske pokrajine. Na razstavi ne manjka pravih poslastic, kot je razstavna miza Karla Schemitscha, kočevskega Nemca, doma sicer z avstrijske Koroške, s 63 različnimi vrstami jabolk, zraslih na enem drevesu. Kmetu je podvig, ki je zapisan celo v Guinnessovi knjigi, uspel s cepljenjem sto dveh vrst jabolk. Že poldrugi mesec se s podrobnostmi slovenskega sadjarstva lahko seznanite tudi po internetu.

ROGAŠOVCI

V rogašovski občini si občani, klubi in društva čedalje bolj prizadevajo za razmah turizma. V zadnjem času se je v sodelovanju z rekreacijskimi skupinami in posamezniki iz sosednje Avstrije precej razvilo pohodništvo. Te dejavnosti bi bilo primerno povezati tudi z ustreznimi turistično ponudbo. Na treh turističnih

točkah v občini bodo postavili razgledne stolpe in se vključili v avstrijsko turistično pot, pozneje pa še v evropsko pešpot. V turistične namene bi lahko izrabili tudi prostore opuščene stražarnice v Sotini. Stavba je v zelo slabem stanju in potrebna temeljite obnove.

SEMIČ

V Semiču so ob praznovanju prvega občinskega praznika samostojne občine slovesno odprli 35 milijonov tolarjev vreden vodovod za Črešnjevce.

V slavnostnem nagovoru ob prazniku je semiški župan Janko Bukovec nanizal v dveh letih samostojnosti občine dosežene uspehe, ki so zavidljivi. Položili in odprli so pet vodovodov, delno pripravili vodno zajetje za regionalni belokranjski vodovod, obnovili del nekdanje regionalne ceste proti Jugorju, asfaltirali številne ceste, prenovili vrtec, uredili muzej ter končno dozidali šolo in telovadnico, kar je stalo dvesto milijonov tolarjev.

ŠALOVCI

Dela pri graditvi poslovne stavbe v Šalovcih se bližajo koncu. V zgradbi, ki bo stala približno 1,6 milijona mark, bodo Panonkina trgovina, pošta, zavarovalnica ter poslovni in stanovanjski prostori. Izvajalec del na poslovnih stavbah, ki se zelo lepo vključuje v okolje, je gradbeni inženiring Cambol iz Beltincev.

Občina Hodoš-Šalovci je prevzela pokroviteljstvo nad zdomskim kulturnim društvom Mura iz Voralberga v Avstriji, kjer je zaposlenih precej delavcev iz te občine. V začetku novembra bo delegacija obiskala rojake v tej pokrajini, kar bo stike še bolj utrdilo.

TRST

Odločitev komisarjev v Tržaški kreditni banki, da zaradi bančne nelikvidnosti začasno ustavi vsa izplačila, je edinstven primer v zgodovini italijanskega bančništva. Odmevi nanj so zelo glasni, predvsem v narodnostnih vrstah. Zaposleni v dvojezičnem šolskem centru v Špetru, ki so že četrti mesec brez plač, podobno kot v večini drugih slovenskih ustanov, so le dobili na posodo deželni denar, ki pa zaradi razmer v banki ne more do njih. Pred zaprtimi vrati so ostali tudi prejemniki italijanskih pokojnin, saj bi moralo 10.000 slovenskih in 20.000 hrvaških državljanov dobiti skupaj 15 milijard lir mesečno. Po napovedih tržaškega prefekta naj bi tem upokojencem olajšali čakanje z izdajo čekov.

VELENJE

V tem mladem mestu so se lotili turistične ponudbe in njene uveljavitve na prav poseben način. Ustanovili

so Promocijski center Velenje, katera naloga naj bi bila zagotavljanje in usklajevanje razvoja turizma, skupnega oblikovanja in turistične ponudbe ter njenega trženja.

Promocijski center naj bi združil vse, ki delujejo na področju turizma: kar 17 turističnih agencij, turistična društva, občino, k sodelovanju so povabili še Šaleški podjetniški center, Interesni center za mednarodno sodelovanje, Turistično zvezo ter Park znanosti in tehnologije.

Nove naloge naj bi združevale oblikovanje in način izvajanja programa skupnih dejavnosti na področju razvoja, oblikovanja in trženja turistične ponudbe, sooblikovanje in sofinanciranje programa dela turistično-informativnega centra. Prizadevali si bodo tudi za zagotovitev dodatnih finančnih virov, sooblikovanje, usklajevanje in izvajanje programa pri skupnih nastopih. Hkrati naj bi vodili evidenco ter ugotavljali in zbirali mnenja obiskovalcev.

ŽABNICA

Odprli so prenovljen cestni odsek med Žabnico in Formami na regionalni cesti Kranj-Škofja Loka. Prenovljena cesta je za meter širša od stare, ob njej pa so zgradili tudi pločnik in kolesarsko stezo ter avtobusna postajališča, razširili križišča in napeljali javno razsvetljavo. Vse to bo precej pripomoglo k večji prometni varnosti, ki je bila prav na tej cesti zelo ogrožena, žrtve prometnih nesreč pa so bili zlasti pešci in kolesarji. Na temeljito prenavo ceste proti Kranju so se v Škofji Loki pripravljali več let, saj so morali pridobiti precej dodatnih zemljišč, kar je bil najtrši oreh. Stroške gradbenih del cestnega odseka, ki mu bo prihodnje leto sledilo nadaljevanje proti Grencu, je pokrila država.

Slovenski izseljenski duhovniki na srečanju v Franciji

Besedoslovje:

IZBERI PRAVILNO DELJENJE:

Stal sem na vrhu (tobog-ana - tobo-gana) in si nisem upal (s-pustiti - spu-stiti). Kaj (pravi-š - pra-viš)? Otroci so prepodili (mar-tinčka - ma-rtinčka). Ogledali smo si (muzej - mu-zej). Gostilničar je bil debel in (maj-hen - ma-jhen). Za neko skalo so rastle (trobe-ntice - troben-tice). Bi prišla danes (popodne - popol-dne) k meni? Nisem si upal (o-dpreti - od-preti) vrat. Igrali smo se (tom-bolo - to-mbolo). Njenemu bratu je ime (Ja-nko - Jan-ko).

NASLEDNJE BESEDE DELI NA ZLOGE:

aprilski, avto, brezzob, budilka, članski, delavski, gamsi, gorski, hišica, izziv, ljudski, najbolj, oddaja, odbor, odsek, orožje, palma, parnik, parobek, polnoč, posebnost, pravopis, prejšnji, predstava, smiselno, sonce, stavba, ubogljiv, vodstvo, vratca, zajci, ženski.

DOLOČI PRAVILNO DELJENJE:

Bil je lep (so-nčen - son-čen) dan. Morali smo krepko (zave-slati - zaves-latij). Iztok je pritekel (i-zza - iz-za) hiše. Bila je zelo (je-zna - jez-na). Šli smo nabirat (zvo-nčke - zvon-čke). Teta ima lase (pobar-vane - poba-rvane). Novi sošolec je simpatičen (debeluš-ček - debelu-šček). Vsi smo se (strin-jali - stri-njali) z Matjaževo zamisljivo. Učiteljica nam je naročila (pod-črtati -po-dčrtati) neznane besede. Stanko je zgrabil (klad-ivo - kla-di-vo) in udaril.

NASLEDNJE POVEDI PREPIŠI TAKO, DA BODO MED BESEDAMI PRESLEDKI:

Nebomtipovedal. Nebogadoma. Natečakam. Nisemtevidel. Boditetiho. Atezebe? Vrtisemi. Zmarsičimnisemzadovoljen. Nesrečasejzgodilanaavtocesti. Mačkaponočdobrovidi. Ribediha-josškrigami. Nebibiltiho? Totilahkopovekdorkoli. Klemenjesestrivzeligračo. Mamajeskuhalaslastnokosilo. Tis-tavkisoparesneverjetnozamotani. Zavečerjopelentaskislimm-lekom.

IZ NASLEDNIH BESED NAPRAVI MANJŠALNICE OZIROMA LJUBKOVALNICE:

baba, brada, breskev, češnja, ded, glava, fant, grič, kapa, kava, konj, mama, noga, okno, otrok, pesem, ptica, riba, sonce, stvar, voda, vrv, zastava, zver, žival, človek, sin, krt, miza, trska, deska, vrata.

ZAMENJAJ NEZBORNE BESEDE Z ZBORNIMI:

Za rojstni dan sem dobila rdeč bicikel. Dežuje, jaz pa nimam marele. Bilo mi je nerodno, da sem ratala vsa rdeča. Ne glej se zmeraj v špegu. Včerja smo jedli češpljeve njoke, danes pa navadne knedeline. Vzemi frišen povster. Ali so cajtenge že prišle? Ali sta z Igorjem še skregana? Lampa je pregorela. Se bo turn sesul? Neroda, razbil si glaž in dva talarja.

ZAMENJAJ STARINSKE BESEDE S ČASOVNO NEZAZNAMOVANIMI:

Prav v tej dolini sva kurila z rajnkim očetom, ko se mi je nekaj čudnega primerilo. Reči smem, da

so me profesorji čislali. Umrl bodeš Planjavec - umrl - tega noben padar ne ozdravi. Tisto leto je bila čudovita jesen in še v listopadu smo imeli gorko vreme. Milan je jokal, kričal, tolkel po durih. Tri klaftre je hodil pred njo. Kapitanovi so še vedno imeli štirinajst oralov zemlje, poleg tega pa še prostran vrt.

NASLEDNJE PREVZETE BESEDE ZAPIŠI PO SLOVENSKO:

deformirati, importirati, impresionirati, koncentrirati se, korigirati, eksploatacija, konflikt, kontakt, objekt, plan, situacija, direkten, individualen, konfuzen, nevtralen, realen, tolerantan.

NAPIŠI DESET PREGOVOROV.

REŠITVE:

PRAVILNO DELJENJE: Stal sem na vrhu (tobo-gana) in si nisem upal (spu-stiti). Kaj (pra-viš)? Otroci so prepodili (mar-tinčka). Ogledali smo si (mu-zej). Gostilničar je bil debel in (maj-hen). Za neko skalo so rastle (troben-tice). Bi prišla danes (popol-dne) k meni? Nisem si upal (od-preti) vrat. Igrali smo se (tom-bolo). Njenemu bratu je ime (Jan-ko).

ZLOGOVANJE BESED: a-priil-ski, av-to, brez-zob, bu-dil-ka, član-ski, de-lav-ski, gam-si, gor-ski, hi-ši-ca, iz-ziv, ljud-ski, naj-bolj, od-da-ja, od-bor, od-sek, o-ro-žje, pal-ma, par-nik, pa-ro-bek, pol-noč, poseb-nost, pra-vo-pis, pre-jšnji, pred-sta-va, smi-sel-no, son-ce, stav-ba, u-bo-gljiv, vod-stvo, vrat-ca, zaj-ci, žen-ski.

PRAVILNO DELJENJE: Bil je lep (son-čen) dan. Morali smo krepko (zave-slati - zaves-lati). Iztok je pritekkel (iz-za) hiše. Bila je zelo (jezna - jez-na). Šli smo nabirat (zvon-čke). Teta ima lase (pobar-vane). Novi sošolec je simpatičen (debeluš-ček - debelu-šček). Vsi smo se (strin-jali - stri-njali) z Matjaževo zamisljlo. Učiteljica nam je naročila (pod-črtati) neznane besede. Stanko je zgrabil (kla-divo) in udaril.

PRESLEDKI MED BESEDAMI: Ne bom ti povedal. Ne bo ga doma. Nate čakam. Nisem te videl. Bodite tiho. A te zebe? Vrti se mi. Z marsičim nisem zadovoljen. Nesreča se je zgodila na avtocesti. Mačka ponoči dobro vidi. Ribe dihaajo s škrgami. Ne bi bil tiho? To ti lahko pove kdorkoli. Klemen je sestri vzel igračo. Mama je skuhalo slastno kosilo. Ti stavki so pa res neverjetno zamotani. Za večerjo je polenta s kislim mlekom.

MANJŠALNICE OZIROMA LJUBKOVALNICE: babica, bradica, breskvica, češnjica, dedek, glavica, fantek, griček, kapica, kavica, kobjček, mamica, nogica, okence, otročček, pesmica, ptičica, ribica, sonček, stvarca, vodica, vrvica, zastavica, zverinica, živalica, človeček, sinček, krtek, mizica, trščica, deščica, vratca.

NEZBORNE BESEDE Z ZBORNIMI: Za rojstni dan sem dobila rdeče kolo. Dežuje, jaz pa nimam dežnika. Bilo mi je nerodno, da sem postala vsa rdeča. Ne glej se zmeraj v ogledalo. Včerja smo jedli češpljeve cmoke, danes pa navadne cmoke. Vzemi svež vzglavnik. Ali je časnik že prišle? Ali sta z Igorjem še sprta? Žarnica je pregorela. Se bo zvonik sesul?

Neroda, razbil si kozarec in dva krožnika.

STARINSKE BESEDE S ČASOVNO NEZAZNAMOVANIMI: Prav v tej dolini sva kurila z pokojnim očetom, ko se mi je nekaj čudnega primerilo. Reči smem, da so me profesorji imeli radi. Umrl boš Planjavec - umrl - tega noben zdravnik ne ozdravi. Tisto leto je bila čudovita jesen in še v novembru smo imeli gorko vreme. Milan je jokal, kričal, tolkel po vratih. Tri korake/metre je hodil pred njo. Kapitanovi so še vedno imeli štirinajst arov zemlje, poleg tega pa še prostran vrt.

PREVZETE BESEDE PO SLOVENSKO: deformirati - spremeniti, izmaličiti; importirati - uvoziti; impresionirati - napraviti močan vtis, presuniti; koncentrirati se - zbrati se, osredotočiti se; korigirati - popraviti; eksploatacija - izkoriščanje, izrabljanje; konflikt - boj, spopad, spor, prepir; kontakt - stik, dotik; objekt - predmet; plan - načrt; situacija - položaj; direktiv - uravnan, neposreden; individualen - posamezen; konfuzen - zmeden, nejasen; nevtralen - nepristranski, neudeležen; realen - stvaren, resničen; toleranten - strpen.

DESET PREGOVOROV: Ne hvali dneva pred večerom. Ti očeta do praga, sin tebe čez prag. Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Kdor visoko leta, nizko pade. Zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača. Ljubo doma, kdor ga ima. Če zgodaj se selji ptič, bo huda zima o božič. Hiti počasi. Motiti se je človeško. Brada ne naredi filozofa. Besede mičejo, zgledi vlečejo.

Pripravil Milan Kobal

Izražajmo se lepo!

IZGLEDATI, IZGLED - Glagol je narejen po nemškem vzorcu, vendar je v pogovornem jeziku zelo živ in se mu ni mogoče povsem izogniti. Namesto "kako pa izgledaš", lahko rečemo "kakšen pa si. Kaže, da bo dež. Videti si kar zdrav. Zdi se, da mu ni pomoči. Ta prostor bo povsem drugačen.

Samostalniki IZGLED pa je pravopis prepovedal. Upravičeno, saj imamo zanj dobra nadomestila. Za to službo ni imel nobenega upanja. Nič ne kaže, da bi se vreme popravilo. Videz tega mesta se je precej spremenil. Podoba naše države je po volitvah zasijala pomladno.

IZGUBAR - Kdor dela izgubo, ima izgube, je slovensko izgubar, ne "izgubaš". Pripono -aš smo prevzeli od Hrvatov. Brez "nogometasa" pač ne gre, "košarkaš" pa je ob našem košarkarju nepotreben. Izgubar ni hotel priznati svoje krivde. Naši košarkarji so tekmo izgubili v zadnjih sekundah.

IZGUBLJATI, IZGUBITI - Pravilna vezava je: izgubljati pomen, čast... Neslovensko pa je reči: izgubljati "na pomenu", "na časti". Politične zdrahe so po volitvah izgubljale pomen, ki so ga imele v predvolilnem boju. Izgubiti čast je za vsakega človeka največja sramota. Z lažjo je izgubil svojo čast. Če se pravilna raba komu zdi premalo jasna, lahko stvar pove drugače. Njegov pomen se je manjšal, upadal, slabel.

REŠITVE IZ KRIŽANKE: NL 9/96

1	L	2	O	3	N	4	O	5	N	6	L	7	O	8	V
9	E	L	A			10	L	11	U	N	J	A			
12	V	O	D	13	A	14	M	E	T	O	D				
	15	M	O	N	16	T	I	N	I		17	S			
18	A	U	M	E	T	Z			19	L	20	E	T		
21	I	C	E	K		22	M		23	O	J	E			
24	D		25	S	D		26	A	27	U	E	N			
28	A	29	U	T	O	30	S	T	R	A	31	D	A		
	32	M	E	T	L	I	Š	K	A						
	NL	33	K	A	S	K	A	D	E	R					

PREPAD MED GENERACIJAMI
Kadar rečem: "Jutri imam dva sestanka," sem slabe volje, celo žalosten.
Kadar reče moj sin, da ima naslednji dan dva sestanka, je vesel in srečen.

PAMETNI OTROCI
Ali ste že opazili, da so otroci vse bolj pametni?
Pogosto jokajo.
Vedo, kaj jih čaka.

ŠPORTNIK
Janezove noge so bile do kolen kar posejane z modricami.
"Kaj igrate? Nogomet, hokey?" je vprašal zdravnik.
"Karte," je odvrnil Janez.

SMOLA
Z ženami je imel smolo.
Prva mu je pobegnila, druga pa ne.

JOGGING
Tekoč je pridrel domov čisto brez sape.
"Da nisi tekel prehitro?" ga je vprašala žena.
"Reci to psom v parku," je odvrnil.

ZLATO PRAVILO
Zmerno uživanje alkohola tudi v večjih količinah ne škoduje.

MOJ ZA ZAKON
V mojem zakonu je zelo kulturno kot v gledališču.
Scena za sceno.

PREVISOKO
Dva plezalca v steni. Zgornji se znajde v težavah in vzklíkne:
"O, moj bog!"
"Sva že tako visoko?" vpraša spodnji.

PREPOZNO SPOZNAVANJE
Kaj je prava in resnična sreča, spoznamo šele, ko se poročimo.
Ampak takrat je že prepozno!

NI RES
Pravijo, da tek krepi dušo in telo.
Ni res, poskusil sem! Po sto metrih so mi noge klecnile, dušo bi pa skoraj izpustil.

SLOVENSKI DUH
Naše duhovno življenje naj bo tipično slovensko!
Torej naj prevlada duh po vinu.

DIALOG S POLICISTOM
"Zakaj niste pripet?"
"Ker sem pribit!"
"Kazen bo!"
"Vem. Peljem se k ženi."

OČITEK
Mož je prišel iz službe in poodčital ženi:
"Zjutraj si mi skuhalo tako močno kavo, da osem ur nisem mogel očesa zatisniti!"

ZADETKI
Vsak zadetek pri športu je lep. Lep je koš, lep je gol. Najlepši pa je zadetek na športni stavi.

RAZLIKA
Kakšna je razlika med nogometnim in otroškim igriščem?
Na otroškem igrišču se igrajo otroci, na nogometnem pa igrajo kot otroci.

SKOPUH
Poznam človeka, ki je tako skopuški, da se tudi smeje samo na tuj račun.

PRIJAZNI ZOBAR
"Moj zobozdravnik je najbolj ljubezniv možki, vedno mi pravi, da naj na široko odprem usta. Mož pa mi ukazuje, da naj jih zaprem."

NESRAMNEŽ
To je grozno nesramen človek. Ko pride v trgovino s starinami, prijazno vpraša:
"Kaj je novega?"

SIN
"Kaj bo tvoj sin, ko bo doštudiral?"
"Starejši gospod."

DOLENJSKA
Dolenjski vinogradnik mi je dejal:
"Po mojih podatkih popijejo največ vina francozi, po podatkih moje žene pa jaz."

SPOZNAVANJE
Pravi računovodja ve, da lahko računa le nase, posebno, če začne računati zase.

ZASLUGE
Nekateri "zaslužneži" se tako točjejo po prsih, da pri tem polomijo rebra - drugim.

PREVIDNOST
V čakalnici na železniški postaji Gorenjec vpraša:
"Kdo je abstinent?"
"Jaz," se oglasi mlad fant.
"Primita mi, prosim, steklenico, da si zavežem čevlje."

VEČNO ZELENA MELODIJA
"Kaj je med teboj in mojo ženo?"
"Only you..."

ŽIVLJENJE
Vsji delamo luknje v pas.
Eni hujšamo, eni se redijo.

DOLENJSKI GALILEJ
"Vse se vrti," je rekel Dolenjec, ko je stopil iz zidanice.

PRAVILO
Nekateri imajo tisto, kar si zaslužijo, drugi so še samski.

VPRAŠANJE IN ODGOVOR
Zakaj ženske toliko govorijo?
Ker je moškim težko kaj dopovedati.

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Za vaše zdravje! Električni masažer z grelnim elementom, magneti, akupresura in akupunktura.

Elektromagnetni valovi povzročajo v telesnem tkivu vibracije, s tem aktivirajo celice ter omogočajo pravičen krvni obtok. Aparat segreva mišice, pripomore k njihovi elastičnosti, bolečine se ublažijo ali prenehajo.

Pomaga pri vseh revmatičnih boleznih, neuralgiji, artritisu, migreni, visokem krvnem pritisku, hladnih nogah in rokah, športnih poškodbah, teniškem poklopcu, masaži lic itd.

CENA: 152 DM s poštnino.

Zahtevajte naš prospekt.

JODE, Schwanthalerstr. 1, D-8000 München 2, Tel. 089/55 50 34.

• Hotel Emona, II. kat., v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, RTV sprejemnike, telefon, mini bar, air condition. Osebe govori slovensko in bo poskrbelo za vaše ugodno počutje. Poleg hotela je lasten avto park. Pokličite nas po telefonu 0039-6-7027911 ali 7027827 ali po faksu 7027878. Naš naslov: Hotel Emona, Via Statilia, 23 - 00185 Roma. Slovenski gostje imate poseben popust!

• V lepem kraju v Zgornji Savinjski dolini prodamo srednje veliko kmetijo ali pa samo hišo in gospodarsko poslopje, na katerem je možno urediti dve stanovanji. Cena po dogovoru. Tel.: 063 841 177

• PREVODI – Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. Telefon 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41

• Na Velikem Kamnu pri Senovem prodamo hišo z vinogradom. Odlična lega ob glavni cesti. Tel.: 0609 644 086

• Palace hotel je v samem središču Gorice, 1 km od državne meje. Znan je po odlični restavraciji, dnevnim barom, ima veliko konferenčno dvorano za 100 oseb in malo za 40 oseb. Je moderno opremljen hotel s 75 sobami (150 ležišč). V sobah je kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon, radio in TV. Parkirni prostor je zavarovan.

Palace hotel, Corso Italia, 63, 34170 Gorizia, tel. 0039-481-82166, faks 0039-481-31658. Slovenski gostje imate poseben popust!

• Na obrobju mesta Laško prodam hišo z gospodarskim poslopjem, ki je primerno za obrt ali stanovanje. Informacije po telefonu 060042806 (Nemčija).

• Prodamo novo hišo z 47 ari ohišnice v Ledineku - Sv. Ana v Slov. goricah. Informacije v Stuttgartu: tel.: 0711/25 71 208 in v Sloveniji: tel.: 062 721 214.

• Ugodno prodam novo hišo v Dobrni - Vrba 1/a, Slovenija. Tel: 063 778 386 ali pa pišite na naslov: A. Kumer-Walter, Rathenau, str. 10 40589, Düsseldorf B.R.D

• V Spodnji Kungoti pri Mariboru prodam dve gradbeni parceli, vsaka meri cca. 9.000 m². Informacije: Mirko Grandosek, tel.: 062 656 123.

• Pogrebne storitve (vse, kar je treba urediti v primeru smrti, vključno z morebitnim prevozom v Slovenijo) za vas opravi pogrebni inštitut CHRISTIAN HALLER, Marienstr. 41, Stuttgart, tel.: 0130/184943 (24 ur dnevno).

• Spomin na Svetega očeta ob obisku v Sloveniji. Naprodaj videokasete VHS pod geslom "Oče, potrdi nas v veri". Papež Janez Pavel II. v Sloveniji od 17. do 19. 5. 1996. Obrnite se pisno na naslov: Oec. Franc Antolič, Postfach 1313, 72581 Dettingen-BRD. Cena kasete 39,95 DM + poštnina po povzetju.

• V Dolnjem Leskovcu 20, 8280 Brestanica, je naprodaj stara kmečka hiša, potrebna obnove, ali pa lep prostor za novogradnjo, z elektriko, vodo in skoraj 4 ha zemljišča. Vse je ob asfaltirani cesti 2 km od Brestanice. Cena 40.000 DM. Informacije pri Angeli Moškon, Mali Kamen 4, 8281 Senovo.

• Mizarstvo PUNLES

Dragi rojaki! Sporočam vam, da po 30 letih dela v mizarstvu v Nemčiji zdaj doma svetujem in izdelujem pohištvo po meri za dnevne sobe, kuhinje, jedilnice, otroške sobe, predsobe, lesene strope, stene ter vhodna in notranja vrata. Kvaliteta je naš ponos in Vaše zadovoljstvo. Po mnenju dosedanjih strank boste tudi Vi zadovoljni.

Oglasite se na naslov: Mizarstvo PUNLES, Jože Pungerčar s. p., Spomeniška 17, 8233 MIRNA, tel.: (068) 47 416, 45 851, fax.: (068) 45 851

• Prodajam kmetijo pri Kamniku, kmetija obsega 43 ha zemljišča, od tega: 25 ha gozda, 7 ha senožeti, 9 ha travnikov in 2 ha njiv. Osnovna cena 400.000 DEM. Ostalo po dogovoru s Tilko Klemen, Špitalič 20 ali po tel. 0038 661 372 650.

• Gradbeno parcelo z lokacijsko dokumentacijo in lesenim pomožnim objektom v Želimljah pri Ljubljani prodam najboljšemu ponudniku.

Tel.: 00496206 56882 ali na naslov: Gaberšek Leopold, Sedanstr. 30, D-68623 Lampertheim.

• Za več let oddam vikend na otoku Krku in na Vranskem za gotovinski kredit 30.000 DEM, tel.: 061 321 108.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 35 DEM. Trikratna objava oglasa stane 90 DEM, celoletna 250 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas

lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uredništvu.

Mož in žena prideta v trgovino.

"Čimmanjše kozarčke za žganje bi kupila," pravi ona.

Pokažejo ji, a ni zadovoljna, zde se ji preveliki, hoče manjše.

"Manjših, žal, nimamo," pravi prodajalec.

"Vzemi jih," pripomni mož, "v njih bomo stregli pivo."

ANGLIJALONDON SW9 OLS, 62, Offley Road, tel.+ faks (**44) 0171 - 735 - 6655, **Stanislav CikaneK****AVSTRILIJA**A-1050 WIEN, Einsiedlergasse 9-11, tel. (**43) 1-544 2575, **Anton Štekl**A-8020 GRAZ, Mariahilferplatz 3, tel. (**43) 0316 - 91 31 69 - 37, **p. mag. Janez Žnidar**A-4053 HAID b. Hofelden, Kirchenstraße 1, tel. (**43) 07229 - 88 3 56 - 3 (ob petkih popoldne in ob sobotah), **Ludvik Počivavšek**A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg, Herrengasse 6, tel. (**43) 05522 - 73100 in 34850, **Janez Žagar**

A-9800 SPITTAL / Drau, Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJAB-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel./faks. (**32) 089 - 76 22 01, **Alojzij Rajk**B-6200 CHÂTELINEAU, 10, rue de la Revolution, tel. (**32) 071 - 39 73 11, **Kazimir Gaberc****FRANCIJA**F-92320 CHATILLON, 3, Impasse Hoche, tel. (**33) 1-42 - 53 64 43, faks (**33) 1-42 53 56 70, **Silvo Česnik, žpk; David Taljat, kpl; prelat****Nace Čretnik, delegat**F-57710 AUMETZ, 9, rue Saint Gorgon, tel. (**33) 82 91 85 06, **Anton Dejak**F-57800 MERLEBACH, 14, rue du 5 Decembre, tel. (**33) 87 81 47 82, **Jože Kamin**F-06300 NICE, 17, rue de Sospel, tel. (**33) 93 56 66 01, **Franjo Pavalec****ITALIJA**SLOVENIK, I-00178 ROMA, Via Appia Nuova 884, tel. (**39) 06 - 718 47 44, faks (**39) 06 - 718 72 82, **msgr. dr. Maksimilijan Jezernik**MILANO: **msgr. dr. Oskar Simčič**, Corte S. Ilario 7, 34100 Gorizia, tel. (**39) 0 418 - 32 123**NEMČIJA**D-10829 BERLIN, Kolonnenstr. 38, tel. (**49) 030 - 784 50 66, faks (**49) 030 - 788 33 39, **Izidor Pečovnik**, tel. (**49) 030 - 788 19 24D-46149 OBERHAUSEN, Oskarstr. 29, tel. (**49) 0208 - 64 09 76, **Janez Pucelj**, tel. + faks (**49) 0208 - 644 277, **Stanislav Čeplak**, diakonD-50674 KÖLN, Moltkestr. 119 - 121, tel. in faks (**49) 02 21 - 52 37 77, **Martin Mlakar**D-60596 FRANKFURT, Holbeinstr. 70, tel. (**49) 069 - 63 65 48, **Martin Retelj**D-68159 MANNHEIM, A 4, 2, tel. (**49) 06 21 - 28 5 00, **Janez Modic**D-85055 INGOLSTADT, Feldkirchner Str. 81, tel. (**49) 08 41 - 59 0 76, **Stanislav Gajšek**, tel. + faks (**49) 0841 - 92 06 95D-70184 STUTTGART, Stafflenbergstr. 64, tel. (**49) 07 11 - 23 28 91, faks, (**49) 07 11 236 13 31, **Janez Šket**, tel. (**49) 01 71 34 776 35D-72764 REUTLINGEN, Krämerstr. 17, tel. (**49) 07 121 - 45 2 58, faks (**49) 07121-47227 **Janez Demšar**, Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen, tel. (**49) 0171-5270752D-86199 AUGSBURG, Klausenberg 7c, tel. (**49) 08 21 - 97 9 13, **Joško Bucik**D-89073 ULM, Olgastraße 137, tel. (**49) 07 31 - 27 2 76, **Joško Bucik**, voditelj **dr. Marko Dvorak**D-80538 MÜNCHEN, Liebigstr. 10, tel. (**49) 089 - 22 19 41, **Marjan Bečan****NIZOZEMSKA**B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel./faks. (**32) 089 - 76 22 01, **Alojzij Rajk****ŠVEDSKA**S-411 38 GÖTEBORG, Parkgatan 14, tel.+faks (**46) 031 711 54 21, **Zvone Podvinski****ŠVIČA**CH-8052 ZÜRICH, Schaffhauser Str. 466, Postfach 771, tel. (**41) 01 - 301 31 32, faks (**41) 01 - 303 07 88, **p. Robert Podgoršek**, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich, tel. (**41) 01 - 301 44 15CH-4500 SOLOTHURN, Kapuzinerstr. 18, tel. (**41) 032 - 622 71 33, **p. Damijan Frlan**

RAFAELOVA DRUŽBA, 1001 Ljubljana, Poljanska 2 tel. + faks *386 061-13 32 075, voditelj: **Janez Rihar**, 1120 Ljubljana, Nove Fužine 23, tel. *386 061 - 454 246, faks *386 061 - 446 135

